

Biblioteka Główna Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu

Artykuł:

Nawratilówna Elfryda: Bibliografia turystyczna za rok 1936

Źródło:

Biuletyn Komisji Studiów Ligi Popierania Turystyki 1937 Tom 1 strony 187-223

Artykuł udostępniony w ramach zadań projektu pt. „Digitalizacja i udostępnianie online »Bibliografii gospodarki Wielkopolski 1919-39« H. Maciejewskiej” (SONB/SP/550684/2022)

OD REDAKCJI

Zestawienie polskiego piśmiennictwa dotyczącego zagadnień turystyki za rok 1936 przez mgr. Elfrydę Nawratilównę, asystentkę Instytutu Geograficznego U. J., rozpoczyna coroczną bibliografię turystyczną, którą w sposób możliwie systematyczny będziemy starać się publikować. Coraz żywsze i głębsze zainteresowanie zagadnieniami turystyki, coraz liczniejsze publikacje z tej dziedziny zdają się wskazywać, że corocznie zestawiana bibliografia może być pożyteczna dla ogółu działaczy oraz dla podejmowanych akcji w tej gałęzi życia gospodarczego.

W pierwszym tomie zestawionych zostało ponad 170 publikacji, które posegregowano w sześciu działach: 1) czasopisma, periodyki, roczniki i wydawnictwa seryjne, 2) rozprawy i artykuły naukowe dotyczące zagadnień turystyki, 3) przewodniki, monografie i opisy miejscowości, 4) mapy, wykresy graficzne itp., 5) sprawozdania, statuty, regulaminy i instrukcje, 6) broszury i prospekty propagandowe, afisze i ulotki, programy imprez i uroczystości.

W ten sposób omawiana bibliografia obejmuje wszystkie wydawnictwa turystyczne, przy czym starano się scharakteryzować poszczególne wydawnictwa, podkreślając ich właściwe cechy, znaczenie dla ogólnego dorobku, wreszcie ich szatę graficzną. Inicjatorom przyświecała chęć publikowania co roku pełnej bibliografii dotyczącej zagadnień turystyki ogłoszonej w języku polskim względnie odnoszącej się do ziem polskich.

Tegoroczna próba, obejmująca bibliografię turystyczną za rok 1936, jest dość odległa od powziętego zamiaru, wykazuje szereg luk, niedociągnięć, braków i t. p. Złożyły się na to różne przyczyny. Przede wszystkim trudność otrzymania kompletu wydawnictw, które ukazały się w ostatnim roku. Szereg najpoważniejszych instytucji z Wydziałem Turystyki Ministerstwa Komunikacji, Ligą Po-

pierania Turystyki, Polskim Biurem Podróży „Orbis”, Polskim Związkiem Turystycznym, Referatem letniskowym Związku Powiatów R. P. itd., na czele poparł naszą akcję przysyłając do dyspozycji redakcji wykaz oraz komplet swych wydawnictw. Należycie również doceniony nasz trud został przez Państwową Radę Ochrony Przyrody, Wojskowy Instytut Geograficzny w Warszawie, oraz Książnicę Atlas we Lwowie. Z towarzystw turystycznych przyszły nam z pomocą: Polskie Towarzystwo Tatrzańskie, Polski Związek Narciarski, Towarzystwo Krzewienia Narciarstwa, Podolskie Towarzystwo Turystyczno Krajoznawcze, Beskidenverein w Bielsku, Polski Touring Klub w Warszawie itd.

Wszystkim wymienionym instytucjom i towarzystwom tą drogą redakcja składa serdeczne podziękowanie za przychylne poparcie naszych starań. Szczególne podziękowanie należy się p. dr. Mieczysławowi Orłowiczowi radcy Wydziału Turystyki Ministerstwa Komunikacji za przejrzanie tekstu oraz poczynienie w nim szeregu poprawek.

Mimo to jednak zdajemy sobie sprawę, że bibliografia zawiera szereg luk i braków, dlatego postanowiliśmy wydać przy następnym tomie za rok 1937 uzupełnienia, które by usunęły ważniejsze braki. Dlatego redakcja prosi wszystkich czytelników i zainteresowanych, aby zechcieli uwagi swoje nadsyłać do redakcji na adres Kraków, ul. Grodzka 64.

Również szereg wydawnictw został zamieszczony w wykazie mimo, iż prawdopodobnie zostały one wydane nieco wcześniej a stało się to z tej przyczyny iż na szeregu wydawnictwach nie została podana data wydania, względnie uczyniono to celowo, aby nie uszła uwagi ważna publikacja z zakresu turystyki.

Podając do wiadomości te braki i niedociągnięcia redakcja prosi czytelników o traktowanie przychylne tegorocznej pierwszej próby, o nadsyłanie swych uwag w tym celu, aby rocznik następny obejmujący bibliografię za rok 1937 mógł być opracowany znacznie dokładniej i tym samym zadowolić wymagania stawiane fachowym zestawieniom literatury.

**REDAKCJA BIULETYNU
KOMISJI STUDIÓW L. P. T.**

DZIAŁ I.

CZASOPISMA, PERIODYKI, ROCZNIKI I WYDAWNICTWA SERYJNE

1. **TURYSTA W POLSCE**, miesięcznik, organ Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego, Polskiego Związku Narciarskiego i Polskiego Związku Kajakowego, wydawany przy pomocy finansowej Ministerstwa Komunikacji, pod redakcją Stanisława Faechera, Kraków—Warszawa, rocz. II, zeszytów 12 (po 16 stron).

„Turysta w Polsce“, najpopularniejsze dziś czasopismo turystyczne, poświęcone jest wyłącznie sprawom turystyki. Rocznik drugi (1936) jest bardzo interesujący zarówno pod względem doboru treści jak i doskonałych ilustracji. Na łamach drugiego rocznika ukazały się następujące artykuły:

ZESZYT 1—2:

Br. K., Problem alpinisty kajakowca.

Sosnowski Józef, Harcerzy widzi dziś Polska wszędzie.

— IV. Olimpiada zimowa.

M. O., Imprezy turystyczne i udogodnienia.

K. Harhat-Załużski, Rzecz o snobach i nie snobach.

Dr A. Z., Liga Popierania Turystyki a organizacje turystyki czynnej.

Dr A. Z., Nowe możliwości turystyczne na Huculszczyźnie.

J. A. Szczepański, Nowe drogi taternictwa polskiego.

F. S., Narciarskie przejazdy na P. K. P.

Dr M. Orłowicz, Prace wydziału turystyki Min. Komunikacji.

W. Firsoff, Lawina.

W. F., O kulturę narciarskiego śladu.

Dr M. Kraus, Ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków narciarskich.

M. O., Z ruchu wycieczkowego.

Willi Rabe, Sprzęt kajakowy na wody dzikie.

— Kolej linowa na Kasprowy Wierch.

Mgr R. Reinfuss, Narciarz w Beskidzie Niskim.

Mgr T. Biernakiewicz, Narciarstwo szkolne w Austrii.

ZESZYT 3:

— Marsz Narciarski Huculskim szlakiem II Brygady.

— Piękno i potęga Polski w listach włościan turystów.

Jerzy Waldenberg, Harcerze na śniegu.

J. A. S., Przedwiośnie w Tatrach.

Fryderyk Łęski, „Kaziuk“ Kiermasz ludowy św. Kazimierza w Wilnie.

Dr M. Orłowicz, Wycieczka w Góry Świętokrzyskie.

Willi Rabe, Technika jazdy kajakiem na wodach dzikich.

J. A. Szcz., Broszury turystyczne Ministerstwa Komunikacji.

M. O. Prace Wydziału Turystyki.

ZESZYT 4:

Wiktor Junosza, O wychowanie morskie społeczeństwa.

B. M., Harcerze na wodach polskich.

Witold Mileski, Turystyka i lotnictwo.

Stan. Faecher, XVII narciarskie mistrzostwa Polski.

W. Goetel, Tatrzy Parkiem Narodowym.

S. Ł., Sandomierz.

R. S., Jarem Seretu.

ZESZYT 5:

Z. Wiśniowski, Akcja obozowa Związku Harcerstwa Polskiego.

W. Długoszewski, Wędrówki łodziami wiosłowymi.

Kazimierz Sosnowski, Pogórze Rożnowskie.

— Narciarskie Kursy wędrowne T. K. N.

Podhorska Okołów, Szukamy Kotry.

Wład. Krygowski, Polskie Towarzystwo Tatrzańskie w 1935 r.

ZESZYT 6:

S. Ł., Wystawa Pomorska w Toruniu.

Antoni Heinrich, Uroczą Wkra.

Arch. R. Macura, Na przełaj przez Kurpie.

Mileska Irena, Wycieczki młodzieży szkolnej.

Bronisław Miazgowski, Śródlądowe żeglarstwo u harcerzy.

B. T., Dni Krakowa.

Wiktor Ostrowski, Dom włóczykija.

Willi Rabe, Technika wywrotki eskimoskiej na kajaku turystycznym.

ZESZYT 7:

B. M., Karpacki zjazd turystyczny.

J. A. Szczepański, Nowe wyprawy alpinistyczne klubu wysokogórskiego.

Dr Kaz. Kutrzebianka, Kościół w Łętowni koło Jordanowa.

W. Firsoff, Kursy wspinaczki wysokogórskiej.

Antoni Heinrich, Pojezierze Święciańskie.

Wład. Krygowski, Gorgany, góry czaru.
Walenty Preiss, Narocz—Wilno—Troki.
— Ostrów Lednicki.

ZESZYT 8:

Goetel W., Zjazd górski w Sanoku i Związek Ziem Górskich.
Z., Wystawa turystyczno-uzdrowiskowa i letniskowa w Krakowie.
Adam Wisłocki, Turystyka wodna na Polesiu i jej potrzeby.
Dr Miecz. Orłowicz, Pod znakiem „A. K. T.”
Wiktor Ostrowski, Oficerski kurs wysokogórski w Tatrach.
Maria Okołów-Podhorska, Piękno Pomorza.
W. Firsoff, O przymusowym biwaku w górach.

ZESZYT 9:

— I Wystawa Turystyczno-Uzdrowiskowa.
J. A. Szczepański, Polska wyprawa w Alpy 1936 r.
Antoni Heinrich, Żeglarsstwo morskie.
J. Kaz. Petecki, Górską Odznaką Turystyczną P. T. T.
Adam Wójcik, Kartka z przewodnika po Beskidzie Niskim.
A. P., Kajakiem po Złotej Bystrzycy.
Antoni Heinrich, Pochwała Augustowa.
Mgr J. Konwiński, Wesele huculskie.
W. Firsoff, Choroba górską i pobyt na wielkich wysokościach.
J. Konwiński, U źródeł Czeremoszu.

ZESZYT 10:

D., 1,334-438 nowych turystów.
J. A. Szczepański, Przed drugą wyprawą polską w Andy.
Goetel W., Rozwój regionalizmu górskiego w Polsce.
Goetel W. Międzynarodowe kongresy turystyki górskiej w 1936 r.
A. Heinrich, Przekrój poleski.
F., Co przyniósł 17-ty rok pracy Polskiego Związku Narciarskiego.
t. b., Towarzystwo Krzewienia Narciarstwa przed sezonem zimowym.
— Program imprez sportowych i turystycznych w sezonie zimowym
1936—37 r.

ZESZYT 11:

W. Goetel, Czym ma być Park Narodowy Tatrzański.
Dr Henryk Szatkowski, Park Narodowy — zagadnienie turystyczne.
W. Mileski, Prace Komisji Organizacyjnej Parku Narodowego Tatrzańskiego.
A. Heinrich, Przekrój poleski — Kanał Ogińskiego — Szczara.
Kaz. Petecki, Kurs wysokogórski dla podchorążych.
F., Program narciarski w sezonie 1936—37.

Inż. Stef. Bernadzikiewicz, Polska wyprawa na Spitzberg.
Dr A. Gadomski, Nieznany jar Wisłoka.

ZESZYT 12:

D., Turystyka w 1936 r.

St. Faecher, Pociągi popularne w 1936 r.

J. K. Petecki, Inwestycje turystyczne w 1936 r.

Prof. Dr W. Goetel, O lepszą przyszłość ziem górskich.

Prof. W. Goetel, Przez pasmo Czarnej Połoniny i Świdowca.

W. F., Góry jako temat zdjęcia fotograficznego.

Mgr W. Firsoff, O sztuce podchodzenia na nartach czyli krytyka czy-
stego poznania.

Mgr Tad. Biernakiewicz, Narciarskie szkolenie dzieci

Mgr W. Milata, Informacyjna służba śniegowa w Karpatach.

Na końcu każdego zeszytu jest zamieszczona bogata kronika turystyczna,
zawierająca następujące działy: życie organizacyjne, inwestycje turystyczne,
ruch wycieczkowy, piśmiennictwo, różne.

2. **WIERCHY** — Rocznik poświęcony górcom i góralszczyźnie, organ
Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego, założony przez Oddział Lwowski
Towarzystwa, wydany przez Zarząd Główny P. T. T. pod redakcją prof. dr
Walerego Goetla (red. nacz.) i Jana A. Szczepańskiego. Rok XIV (ogólnego
zbioru roczników P. T. T. tom 52), Kraków (stron 270, 2 mapy, kilkadziesiąt
fotografii, w tym 4 rotograw.).

Treść rocznika XIV rozpada się na dwa odrębne działy: artykuły i kro-
nikę.

ARTYKUŁY:

Roman Reinfuss, Łemkowie, artykuł nader ciekawy i bogato ilustro-
wany, jest dopełnieniem zbioru prac o Łemkowszczyźnie, wydanych w roku
ubiegłym.

Zofia Hołub-Pacewiczowa, Przez Pireneje od morza do oceanu.
Sebastian Flizak, Z życia owczarzy gorceńskich.

Jan A. Szczepański, Droga do taternictwa.

Maciej Zajaczkowski, Z historii sosny w Karpatach.

Wiktor Ostrowski, Polska wyprawa alpinistyczno-naukowa w Kaukaz.

Walery Goetel, Zagadnienia regionalizmu górskiego w Polsce. (W arty-
kule tym po raz pierwszy omówiono wyczerpująco problem regionalizmu
górskiego; autor dał podział turystyczny i etnograficzny Karpat, podkreślił
znaczenie gospodarcze turystyki w Karpatach, która stanowi tam jeden
z głównych działów gospodarki).

Kronika, jak zwykle, jest źródłowa i obszerna; rejestruje dokładnie

wszelkie wydarzenia związane z życiem gór i obszaru sąsiedniego. Kronika obejmuje działy: badania naukowe, ochrona przyrody, Polskie Towarzystwo Tatrzańskie — turystyka i narciarstwo, alpinizm i taternictwo, Podhale i Podkarpacie, przyczynki krajoznawcze i ludoznawcze, piśmiennictwo, różne, kronika żałobna. Doroczne sprawozdanie prof. dr W. Goetla z zakresu prac nad ochroną przyrody górskiej jest tym razem w postaci interesującego artykułu, zamieszczonego na wstępie kroniki pt. „Sprawa Tatrzańskiego Parku Narodowego“.

3. **TATERNIK** — organ Klubu Wysokogórskiego Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego — Warszawa, dwumiesięcznik, pod redakcją Zdz. Dąbrowskiego, rok XX, zeszytów 6 (listopad—lipiec).

Oprócz spraw bieżących, sprawozdań i wspomnień z różnych wypraw, zawiera szereg aktualnych rozpraw z dziedziny taternictwa oraz artykułów najnowszych zdobyczy tatrzańskich i alpejskich. Zesz. 1. Z. Dąbrowski, O przewodnik monograficzny po Tatrach. Zesz. 2. Z. Dąbrowski, O przyszłość polskiego alpinizmu, itd. — „Taternik“ jest jedynym tego rodzaju czasopismem, poświęconym współczesnej polskiej turystyce wysokogórskiej.

4. **BESKID ŚLĄSKI** — rocznik, wydawnictwo Oddziału Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego „Beskid Śląski“ w Cieszynie, pod redakcją dr Jana Galicza, rok VII, str. 56.

Poza częścią sprawozdawczą z działalności cieszyńskiego oddziału P. T. T. za rok 1935 zawiera bogatą treść literacką i krajoznawczą, poświęconą Beskidowi Śląskiemu. Na szczególną uwagę zasługują artykuły:

J. Galicz, Dolina Łomny.

G. Morcinek, I to także turyści.

P. Zawoda, Wśród górali istebniańskich.

Podkreślić należy staranną formę zewnętrzną czasopisma.

5. **KOMUNIKAT POLSKIEGO TOWARZYSTWA TATRZAŃSKIEGO ODDZIAŁ ŚLĄSK**, Katowice, rok I — zawiera bardzo liczne a pożyteczne informacje o P. T. T. i jego pracach.

6. **OCHRONA PRZYRODY** — Organ Państwowej Rady Ochrony Przyrody, rocz. XV, wydany pod redakcją prof. dr Wład. Szafera, Kraków, str. 338 plus 44.

Podobnie jak roczniki poprzednie i ten wydany został starannie i bogato ilustrowany (tablice, mapy i zdjęcia fot.). Część pierwsza obejmuje liczne rozprawy i artykuły o postępach prac nad ochroną zabytków przyrody martwej i żywej, o rozwoju akcji zakładania i organizowania rezerwatów i parków narodowych w Polsce. Z punktu widzenia zagadnień turystyki na pierwsze miejsce wysuwa się rozprawa Adama Wodziczki pt. „Pojednanie z przyrodą“.

Rozprawa ta bardzo ciekawa i aktualna, w niej osobny rozdział poświęcony jest zagadnieniom turystyki. Obok wymienionego wśród artykułów, na szczególnie dużą uwagę zasługują:

Romana Kobendzy, Bukowy las w Rozewiu.

Miecz. Klimaszewskiego, „Kamień“ koło Szczyrzyca.

Kar. Lublinerówny, Rezerwat leśny „Grzędy“ pod Rajgrodem.

Zdzisława Ciętaka, Jaskinie połud. części wyż. Małopolskiej.

Kronika jest bardzo bogata, ciekawa i źródłowa.

Do rocznika załączono cenne zestawienie treści wszystkich roczników za okres 1920—1935 r., opracowane przez p. dr Wandę Kulczyńską.

7. KWARTALNY BIULETYN INFORMACYJNY — kwartalnik, wydany przez biuro Delegata Ministerstwa W. R. i O. P. do spraw ochrony przyrody w Warszawie, rok VI, zeszytów 4.

Każdy zeszyt podzielony jest na następujące działy: 1) parki narodowe wraz z ich osobliwościami (ich stan i przegląd spraw), 2) rezerwy przyrody, flory i fauny, 3) pomniki przyrody i historii — a) ochronę roślin, b) ochronę zwierząt, c) ochronę przyrody nieożywionej, d) niszczenie. Oprócz tego zamieszczone są ustawy, rozporządzenia i zarządzenia władz państwowych i administracyjnych, sprawy organizacyjne, propagandowe oraz bieżące wiadomości z kraju i zagranicy. Czasopismo podaje również bibliografię. Biuletyn powyższy kładzie pewny nacisk na osobliwości turystyczne związane z przyrodą, dlatego stanowi podstawową literaturę dla każdego działacza turystycznego.

8. ZIEMIA — ilustrowany miesięcznik krajoznawczy, organ Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, Warszawa, redaktor Aleksander Patkowski, rocznik XXVI, zeszytów 10.

Poszczególne zeszyty stanowią przeważnie monograficzne całości, poświęcone pewnym częściom naszego kraju. Artykuły wartościowe pod względem krajoznawczym, posiadają również znaczenie dla zagadnień turystyki; wśród nich należy wymienić przede wszystkim:

ZESZYT 1 — poświęcony Żywiecczyźnie:

Kaz. Sosnowski, Żywieckie góry i lotniska.

Fucik W., Lasy jako przyrodzona podstawa bogactwa powiatu żywieckiego.

Seweryn T., Strój Żywczanek.

Udziela S., Strój górali od Żywca.

ZESZYT 2/3 — Ziemia Sandomierska:

Hryniewiecki B., Park narodowy im. St. Żeromskiego w Górach Świętokrzyskich.

Niweński M., Średniowieczne klasztory na ziemi Sandomierskiej.
Massalski E., Skałka pod Szewną.

ZESZYT 4:

Sztrancman, Nad dolnym Dunajcem.

ZESZYT 6 — Wielkopolska:

Urbański J., Szkic fizjograficzny wielkopolskiego parku narodowego pod Poznaniem.

Popiewska-Urbańska, Godne ochrony rośliny w Wielkopolsce.

ZESZYT 7—8 — Łowicz:

Szymański Michał, Podłowickie rezydencje.

ZESZYT 9:

Kostrzewski J., Prasłowiański gród w Biskupinie w pow. żnińskim.

9. **ORLI LOT** — miesięcznik krajoznawczy, organ Kół Krajoznawczych Młodzieży Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, Kraków, redaktor prof. Leopold Węgrzynowicz, rok XVII, zeszytów 10, str. 160.

Czasopismo, przeznaczone i rozpowszechnione głównie wśród młodzieży szkolnej, przynosi w omawianym roczniku szereg ciekawych artykułów krajoznawczych, mających znaczenie dla zagadnień turystyki.

ZESZYT 1:

Inż. Kaz. Buczkowski, Kapliczki i figury przydrożne.

Regulamin Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej zatwierdzony przez Min. W. R. i O. P.

ZESZYT 4 — poświęcony jest Wołyniowi, zawiera opisy kilku miejscowości.

ZESZYT 5:

Jerzy Gliwicki, Kapliczka w Czernicy.

Noclegowiska i Opiekunowie młodzieży wędrującej w regionie jasielskim (zestawienie).

ZESZYT 9:

Wyjątek z referatu „Turystyka szkolna i Koła Krajoznawcze młodzieży“ prof. J. Obuchowskiego.

Pińsk — Zjazd Rady Turystycznej 6. VI. 1936 r.

ZESZYT 10:

Staśko J., Jak organizować pracę w Kole Krajoznawczym (osobny dział „Turystyka“).

10. **ZBLISKA I ZDALEKA** — (geografia, krajoznawstwo, podróży-

ctwo) wychodzi we Lwowie, wydawany jest przez komitet redakcyjny pod kierownictwem dr A. Malickiego, rok IV, zes. 10, str. 312.

„Zbliża i Zdaleka“ jest pismem popularnym wśród młodzieży szkół średnich, ostatni rocznik zawiera kilka ciekawych artykułów dla turystów-krajoznawców.

ZESZYT 2: Tyska Zofia, Wycieczka narciarska na Pop Iwana Czarnohorskiego.

ZESZYT 7: Staśko Józef, Huculskim szlakiem.

ZESZYT 8: Zinkiewicz Włodz., Puławy niegdyś a dziś.

ZESZYT 9: Mgr Trybowski Czesław, Ciężkowice.

ZESZYT 10: Zglinnicka Aleks., Pięknio okolic Lwowa.

11. **MŁODY GEOGRAF** — dwumiesięcznik Koła Krajoznawczego im. prof. L. Sawickiego uczniów Państw. Gimnazjum im. Kr. St. Leszczyńskiego w Jaśle, redaktor prof. Józef Staśko, rok IV, zes. 5.

W ostatnim roczniku, podobnie jak w poprzednich, zamieszczone są artykuły mające pewną wartość dla zagadnień turystycznych, jak np.

ZESZYT 1: Niezbadane groty na Bukowcu.

Walczak W., Czarnohorskim szlakiem.

ZESZYT 2: Zabytkowy kościół w Haczowie.

12. **PRZEGLĄD ZDROJOWO-KĄPIELOWY I PRZEWODNIK TURYSTYCZNY** — organ Polskiego Towarzystwa Balneologicznego, Kraków, red. dr J. Stupnicki oraz dr A. Mester, tom XXV, zes. 4, str. 40.

Wychodzi w miesiącach letnich (VI—IX). Na treść tego czasopisma składają się naukowe artykuły poświęcone zagadnieniom balneologicznym i uzdrowiskowym oraz sprawy organizacyjno-sprawozdawcze towarzystwa.

— Z artykułów należy wymienić:

CZERWIEC NR 1:

Sprawozdanie z Walnego Zebrania Pol. Tow. Balneologicznego w 1935 r.

LIPIEC NR 2:

Prof. dr L. Korczyński, Biodynamika gór.

Dr Zb. Godłowski, Wpływ wód kruszcowych na kamicę moczową.

SIERPIEŃ NR 3:

Dr St. Leszczycki, Badania nad ruchem letniskowym na Podhalu, z 5 mapkami.

Dr J. Anyszek, Woda solecka i jej znaczenie lecznicze.

WRZESIEŃ NR 4:

Dr St. Leszczycki, Regiony uzdrowiskowo-leniskowe w Polsce, z mapą.

Dr L. Piotrowski, Wpływ kąpeli na ciśnienie krwi.

Dyr. R. Jarosz, Na dziesięciolecie działalności Związku Uzdrowisk Polskich w Warszawie.

13. **WIADOMOŚCI ZDROJOWE ZDROJOWISKA INOWROCŁAW** — wydaje Zarząd Zdrojowiska pod red. dr St. Sroczyńskiego, rocz. IX, wychodzi trzy razy w sezonie.

Pismo ma charakter informacyjny, ponadto podaje rozmaite wskazania lekarskie i listę kuracjuszy, z podaniem zawodów i miejsca zamieszkania.

14. **JEDNODNIÓWKA TRUSKAWIECKA** — 30. V. 1911—1936 r., wydana przez Komitet Obywatelski z okazji jubileuszu 25-lecia pracy prezydenta Rajmunda Jarosza na terenie Truskawca. Drohobycz. Redaktor Maksymilian Kurzrok, stron 20.

W powyższej broszurze jubileuszowej na uwagę zasługują dwa aktualne artykuły:

Dr Roman Jarosz, Frontem do zdrojownictwa Małopolski Wschodniej.

Lek. Maksymilian Kurzrok, Lecznictwo w Truskawcu na tle zagadnień polskiego zdrojownictwa.

15. **SAMORZĄD** — tygodnik poświęcony sprawom samorządu terytorialnego, Warszawa, wyd. Związku Powiatów R. P., red. Franciszek Branny rok XVIII, zeszytów 52, str. 800.

„Samorząd“ w ostatnim roczniku zamieścił w miesiącach letnich kilka ciekawych i ważnych artykułów dla spraw letniskowo-turystycznych:

NR 13: Smolec S., Samorząd i ruch letniskowo-turystyczny.

NR 15: F. Branny, Sprawy sanitarne wsi.

NR 21: Al. Pr(aczyński), Urlopy pracownicze.

NR 25: Al. Pr(aczyński), Prace przygotowawcze w małym letniku przed rozpoczęciem sezonu.

S. Potrzeby inwestycyjne letnisk.

NR 33: B., Wystawa Turystyczno-Uzdrowiskowo-Letniskowa.

NR 35: K. Woyciechowski, Kwestia terenowa w akcji letniskowej na Huculszczyźnie.

Iłowiecki St., Małe letniska na przykładzie powiatu limanowskiego.

Kronika powyższego tygodnika zawiera również szereg spraw interesujących, co do ruchu letniskowo-turystycznego i tak należy wymienić:

NR 14: W sprawie propagandy letniskowo-turystycznej.

NR 24: Wystawa Turystyczno-Uzdrowiskowa.

NR 24: W sprawie propagandy letnisk przez Związki Samorządowe.

NR 35: Letnisko na wystawie Turystyczno-Uzdrowiskowej i Letniskowej w Krakowie (zestawienie wszystkich eksponatów).

NR. 36: Zjazd działaczy samorządowych czynnych w dziedzinie letniskowo-turystycznej, w Krakowie, 30 VIII. 1936.

Ponadto w kronice podane są sprawozdania z ważniejszych zjazdów i konferencji, na których omawiane były sprawy letniskowe regionalne.

16. **TURYSTYKA** — miesięcznik, wydawnictwo Polskiego Biura Podróży „Orbis”, Warszawa, red. dr Jad. Krawczyńska, rocz. IV, zesz. 12, po 12 str.

Popularny miesięcznik posiada treść różnorodną o charakterze informacyjno-propagandowym, podaje kronikę ważniejszych wydarzeń turystycznych z całej Europy, sprawozdania odbytych większych wycieczek „Orbisu”, wskazówki dla podróżujących w kraju i za granicą, sprawy polskiej komunikacji transatlantyckiej. Ponadto podaje polską kronikę turystyczną oraz listę ważniejszych wycieczek zagranicznych, zwiedzających Polskę.

Z artykułów na wymienienie zasługują:

ZESZYT 7. Walory turystyczne ziem wschodnich.

J. K., Gniezno i Lednica.

ZESZYT 9. D. E., Wigry — cuda przyrody i nauki.

ZESZYT 11. Cudzoziemscy turyści w Polsce.

17. **TOURING** — organ Polskiego Touring-Klubu, miesięcznik ilustrowany, Warszawa, red. Józef Michalikowski, rocz. I (XI).

Czasopismo poświęcone jest głównie sprawom samochodowym i turystyce automobilowej, jednak posiada również liczne artykuły dotyczące zagadnień ogólnoturystycznych, jak np.:

ZESZYT 1: Dr M. Orłowicz, Rola Polskiego Touring-Klubu w turystyce krajowej i międzynarodowej.

ZESZYT 2—3: Turystyka z zagranicy do Polski.

ZESZYT 4: Dr M. Orłowicz, Autem wzdłuż Karpat Polskich.

ZESZYT 6: Dr M. Orłowicz, Spała i okolice.

ZESZYT 7: Zofia Chamiec, O turystyce na ziemiach wschodnich.

Boł. Rychłowski, Wody mineralne w okolicach

Warszawy.

18. **MOTOCYKL I CYCLECAR** — oficjalny organ Polskiego Związku Motocyklowego, dwumiesięcznik, poświęcony zagadnieniom techniki, sportu i turystyki motocyklowej, red. Józef Machnik, rocznik VI, wychodzi w Warszawie.

W dziale turystycznym zesz. 1 omówiono gwiazdzisty raid radiowy, w zesz. 2 raid motocyklowy szlakiem I. Marszałka Polskiego Piłsudskiego, w zesz. 3 sprawozdanie z powyższego raidu.

19. **MORZE** — organ Ligi Morskiej i Kolonialnej, Warszawa, redaktor Janusz Lewandowski, rok XII, zesz. 12 (po 40 str.).

Miesięcznik poświęcony jest polskim sprawom morskim, głównie zagadnieniom handlu morskiego i kolonii. Zawiera szereg ciekawych opisów krajów egzotycznych, omawia możliwości ich zwiedzania. Czasopismo jest bogato ilustrowane.

20. **SZKWAŁ** — organ Akademickiego Związku Morskiego, Warszawa, red. Stan. Zadrozny, rok IV, miesięcznik.

„Szkwał“ kładzie między innymi nacisk na turystykę wodną. W zesz. i interesujący jest artykuł pt.: „Żeglarski sport zimowy“.

21. **TYGODNIK MORSKI** — wydaw. Ligi Morskiej i Kolonialnej Oddział Kielce, rok I, zawiera na razie w szczyptych ramach dział turystyczno-krajoznawczy.

22. **POLSKA NA MORZU** — organ Ligi Morskiej i Kolonialnej dla młodzieży, Warszawa, red. Henryk Sikorski, rok IV, miesięcznik.

Miesięcznik omawia w przystępnej formie zagadnienia morskie i kolonialne, a dział jeden poświęcony jest obozom młodzieży nad morzem.

23. **INFORMACYJNY KALENDARZ NARCIARSKI 1935—36** — Polski Związek Narciarski, Kraków, redaktor Stan. Faecher, rok VIII, stron 252. Kalendarz ten o formacie kieszonkowym zawiera obok spraw organizacyjnych, sportowych i wyszkolenia narciarskiego, obszerny dział turystyczny, który podaje spis stacji narciarskich i schronisk w Karpatach, stacje narciarskie ratunkowe, przewodniki, mapy, omawia sprawę przekraczania granicy polsko-czechosłowackiej, sprawę odznaki górskiej P. Z. N. i inne. Ciekawe są dwa artykuły w dziale „różne“: 1) Orientacyjny podział terenów narciarskich w Karpatach. 2) Charakterystyka gatunków śniegu.

24. **INFORMACYJNY KALENDARZ NARCIARSKI 1936—37** — Polski Związek Narciarski, Kraków, red. St. Faecher, rok IX, stron 287. Na treść IX rocznika, podobnie jak w poprzednich, składa się 6 wyodrębnionych działów: organizacja, sport, turystyka, narciarstwo na niżu i różne. Nowością w tym wydawnictwie jest dział o narciarstwie na niżu. Na uwagę zasługuje też artykuł: Zunifikowane zasady jazdy na nartach. Kalendarz P. Z. N. jest nieodzownym vademecum każdego narciarza, dlatego należy mu się miejsce poczesne w polskiej publicystyce turystycznej.

25. **INFORMATOR WYCIECZKOWY DLA SZKÓŁ I MŁODZIEŻY SZKOLNEJ** — Szkolne Schroniska Wycieczkowe, rok X, stron 411, redaktor Józef Błoński, nakład: Ministerstwo W. R. i. O. P. Warszawa. —

Rocznik X jest znacznie rozszerzony, omawia szkolną akcję turystyczno-krajoznawczą, metodyczne ujęcie wskazówek dla organizujących wycieczki po kraju. Podaje ścisły przegląd osiedli, domów wakacyjnych i schronisk szkolnych. Nadto uwzględnia miejscowości znane z walk Legionów Polskich, zestawione przez dr Orłowicza. Bardzo cenne jest zestawienie literatury krajoznawczej i najnowszych map turystycznych oraz artykuł prof. dr Wł. Szafera o inwentaryzacji zabytków przyrody w Polsce. Informator powyższy stoi pod względem turystycznym na wysokim poziomie, interesuje nie tylko młodzież szkolną, ale jest niezbędnym dla każdego turysty i krajoznawcy.

26. INFORMATOR SAMOCHODOWY I TURYSTYCZNY — rok 1936. Województwo Lwowskie, wydawnictwo Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego Oddział Lwów, redaktor inż. Z. Łyszyk.

Informator składa się z dwóch części, pierwsza dotyczy informacji i wskazówek o ruchu samochodowym w Polsce, zawiera rozkład komunikacji autobusowej, druga — znaczną ilość wskazówek turystyczno-krajoznawczych. Książka jest estetycznie wydana, ilustrowana z mapą pt. „Turystyczna mapa drogowa dla celów samochodowych“ (województwa południowe, podziałka 1:1,250.000, trójbarwna, podaje zestawienie międzynarodowych znaków drogowych).

27. KALENDARZ ZIEM WSCHODNICH na rok 1936, pod redakcją dr Wład. Wasunga, rok III, str. 388, wydawnictwo Zarządu Głównego Towarzystwa Rozwoju Ziem Wschodnich, Warszawa.

Kalendarz składa się z 5 części: informacyjna, rolnicza, Ziemie Wschodnie, poradnik techniczny, dział literacki. Część trzecia: ilustrowana, przedstawia znaczną wartość pod względem turystycznym. Na specjalną uwagę zasługują artykuły:

Dr Grodzicki, Województwo Poleskie (szkic turystyczny).

Józef Haliczer, Krajobraz i zabytki woj. tarnopolskiego.

R. W. Horoszkiewicz, Wsie Wyłazy i Suszyck w pow. pińskim.

Tomasz Kunzek, Szlakami turystycznymi Podola.

Wojcikowski, Czarne złoto — nafta.

Oprócz tego zawiera dział ten jeszcze wiele informacji o zabytkach i miejscach godnych zwiedzenia w województwach wschodnich.

28. PRZEWODNIK PODRÓŻNICZO-TURYSTYCZNY — 1936 r., Warszawa, wyd. Polskiego Biura Podróży „Orbis“ Wydział Propagandy, rok III, str. 196. Wydawnictwo to daje szereg podstawowych wiadomości turyście i krajoznawcy w zakresie podróży po Polsce i zagranicą koleją, autem, statkiem i samolotem; zaznajamia z organizacją oraz szeregiem przepisów

i urzędzeń w dziedzinie turystyki, komunikacji kolejowej w Polsce. Podaje wykaz najciekawszych wycieczek zbiorowych, tanich podróży zagranicznych, daje wykaz uzdrowisk i zdrojowisk polskich, omawia działalność i podaje schemat biur podróży. Na uwagę zasługuje artykuł dr M. Orłowicza „Co zwiedzać w Polsce“ (str. 29—55).

29. KALENDARZ ILUSTROWANEGO KURYERA CODZIENNEGO na rok 1936. Kraków, wyd. Ilustrowanego Kuryera Codziennego, pod redakcją Jana Grzywińskiego, rok IX, str. 254.

Dział turystyczny kalendarza zawiera przegląd turystyczny za rok 1935. Krótkie opisy ważniejszych zdrojowisk polskich i ciekawy artykuł pt. „Tereny narciarskie w Karpatach polskich“ z dwiema mapkami dr Stan. Leszczyckiego: 1) mapa długo trwałości pokrywy śnieżnej w Karpatach polskich, 2) mapa terenów narciarskich.

30. KALENDARZ ILUSTROWANEGO KURYERA CODZIENNEGO na rok 1937. Kraków, wyd. Ilustrowanego Kuryera Codziennego, pod red. Jana Grzywińskiego, rok X, str. 238

Oprócz corocznego przeglądu turystycznego, w którym tym razem są ciekawe wykresy ilości pociągów popularnych i ich frekwencji, umieszczono artykuł „Regiony turystyczne w Polsce“ z mapą dr St. Leszczyckiego. Poza tym w dziale „Statystyka Polski“ znajdują się dwa aktualne artykuły z mapami dr St. Leszczyckiego: 1) Regiony uzdrowiskowo-letniskowe w Polsce, 2) Bilans migracji uzdrowiskowo-letniskowych w Polsce. Wreszcie w dziale informacyjnym są dwie interesujące mapy J. Łukaczyńskiego: 1) terenów myśliwskich i 2) terenów rybackich w Polsce.

31. ZIEMIA NOWOGRODZKA — Biuletyn turystyczno-informacyjny, wyd. Zw. Propagandy Turystycznej Ziemi Nowogrodzkiej, Nowogródek, red. inż. J. Żmigrodzki, rok III, zes. 1—2 (12—13), wychodzi nieregularnie, parę razy do roku.

Między innymi czasopismo omawia zwyczaje ludowe, przyrodę i pamiątki historyczne Nowogrodziny.

32. MAŁOPOLSKI INFORMATOR KOMUNIKACYJNY I TURYSTYCZNO-ZDROJOWY — wyd. Małopolskiej Agencji Turystycznej, Lwów red. T. Krzyżewski, rok II. Czasopismo poświęcone komunikacji, turystyce, uzdrowiskom, letniskom, hotelarstwu, przemysłowi turystycznemu, popularyzacji ich oraz propagandzie turystycznej, kulturalnej i przemysłowo-handlowej Lwowa i Małopolski Wschodniej, ma charakter głównie propagandowy. Na uwagę zasługują ciekawe artykuły T. Krzyżewskiego.

33. **BIULETYN NACZELNEJ ORGANIZACJI PRZEMYSŁU HOTELOWEGO** — Warszawa, wydany przez Zarząd Naczelnej Organizacji Przemysłu Hotelowego, wychodzi co miesiąc, obejmuje dział prawny, sprawy organizacyjne i przegląd prasy zagranicznej.

34. **BIULETYN TURYSTYCZNO-PRASOWY KOLEI FRANCUSKICH** — Warszawa, miesięcznik, wyd. Koleje Francuskie, rok IV, zeszytów 12, red. E. Okoński. Biuletyn podaje najświeższe wiadomości turystyczne z całej Francji w jęz. polskim i krótkie opisy miejscowości turystycznych Francji, posiada głównie charakter propagandowy.

35. **BIULETYN ZWIĄZKU POPIERANIA TURYSTYKI W BYDGOSZCZY** — rok I. Wydawnictwo periodyczne, poświęcone turystyce, komunikacji i przemysłowi turystycznemu w okręgu, obejmującym miasto Bydgoszcz, oraz powiaty: Bydgoski, Szubiński i Wyrzyski.

DZIAŁ II.

ROZPRAWY I ARTYKUŁY NAUKOWE DOTYCZĄCE ZAGADNIENIŃ TURYZMU

36. Mieczysław Fularski — **ZAGADNIENIA RUCHU TURYSTYCZNEGO**. Warszawa, wyd. Główna Księgarnia Wojskowa, str. 128. Prace tę należy uważać za pierwszą, ujmującą naukowo całość zagadnień związanych ze współczesnym stanem turystyki krajowej. Autor omówił dokładnie czynniki zasadnicze, kształtujące rozwój ruchu turystycznego w Polsce, którymi są: 1) atrakcyjność ośrodków turystycznych, warunki ogólnogospodarcze i polityczne, 2) stan urządzeń ruchu turystycznego i przemysłu turystycznego, 3) zarządzenia w dziedzinie turystyki.

37. Dr Stanisław Leszczycki, **BADANIA NAD RUCHEM LETNISKOWYM NA PODHALU**. Kraków, odbitka z Przeglądu Zdrojowo-Kąpielowego, tom XXV, nr 3, sierpień 1936 r. z 5 mapkami.

38. Dr Mieczysław Orłowicz, **LITERATURA TURYSTYCZNA I KARTOGRAFIA KARPAT**. Warszawa, odbitka z protokołu „Turystyka w Karpatach Polskich“ (protokół i uchwały III Zjazdu odbytego w Wiśle w dniach 10—11 maja 1935 r.).

39. Dr Mieczysław Orłowicz, **TURYSTYKA W KARPATACH POLSKICH**. Protokół i uchwały III Zjazdu w sprawie gospodarki turystycznej w Karpatach, odbytego w Wiśle w dniach 10 i 11 maja 1935 r. Warszawa,

nakładem Ministerstwa Komunikacji, str. 250. Pod powyższym tytułem ukazał się pełny tekst protokołu z III Karpackiego Zjazdu Turystycznego we Wiśle odbytego za inicjatywą Wydziału Turystyki Min. Komunikacji. Na zjeździe tym wygłoszone były następujące referaty:

Dr M. Orłowicz, Realizacja postulatów Zjazdu w Jaremczu.

Dr H. Szatkowski i płk. Wł. Ziętkiewicz, Plan rozbudowy schronisk turystycznych w Karpatach.

J. Błoński, Ruch wycieczkowy młodzieży szkolnej, szkolne domy wycieczkowe i obozy harcerskie na terenie Karpat.

B. Jaxa-Małachowski, Wytyczne gospodarki i polityki cen w schroniskach turystycznych.

Mgr W. Mileski, Szlaki turystyczne letnie i zimowe w Karpatach.

Wład. Niedenthal, Szlaki turystyczne i narciarskie na terenie Karpat Wschodnich.

Igora Czajkowski, Wschodnio-karpackie wąskotorowe koleje leśne.

Dr St. Leszczycki, Znaczenie meteorologii dla turystyki.

Dr M. Orłowicz, Literatura turystyczna i kartografia Karpat.

Dzięki umieszczeniu wszystkich referatów, dyskusji oraz wszystkich przyjętych wniosków i dezyderatów broszura przedstawia zbiór wiadomości nieodzowny dla każdego działacza regionalnego i pozwala na zorientowanie się w całości zagadnień dotyczących Karpat Polskich.

40. Zenon Orłowski, NAUKOWE PODSTAWY ZDROJOWNICTWA — ZDROJE I ZDROJOWISKA POLSKIE. Warszawa.

41. Dr Antoni Sabatowski, BALNEOTERAPIA W PRAKTYCE CODZIENNEJ. Stosowanie przetworów zdrojowiskowych w leczeniu domowym, str. 12. — Jest to tekst odczytu, wygłoszonego podczas VIII kursu wakacyjnego w Ciechocinku-Cieplicy w 1935 r. Warszawa, nakład Komisji Zdrojowej w Ciechocinku-Cieplicy, odbitka z „Lekarza Wojskowego“, tom XXVII, nr 2.

DZIAŁ III.

PRZEWODNIKI, MONOGRAFIE I OPISY MIEJSCOWOŚCI

42. BYDGOSZCZ — mały przewodnik turystyczno-krajoznawczy ilustrowany, z planem miasta. W przewodniku jest szeroko potraktowana historia miasta.

43. Dr Jerzy Dobrzycki, „STARY KRAKÓW“. Kraków, wydawni-

ctwo Polskiego Związku Turystycznego, str. XXII, 48. — Książka składa się z 50 plansz z widokami Krakowa, które stanowią logiczną całość, obejmującą dzieje i zabytki Krakowa. Objasnienia są w językach: francuskim, niemieckim, angielskim i polskim. Jest to album, wydany bardzo starannie pod względem technicznym, który jest bardzo potrzebny i pożyteczny dla propagandy miasta Krakowa. Wydawnictwo to może służyć za wzór dla innych wydawnictw poświęconych miastom. Nie ustępuje w niczym podobnym wydawnictwom zagranicznym.

44. DOLINA POPRADU I JEJ UZDROWISKA — Rytro, Piwniczna Łomnica, Żegiestów, Muszyna, Krynica. — Praca zbiorowa, nakład Towarzystwa Przyjaciół Doliny Popradu, Żegiestów, str. 64, form. kieszonkowy. Oprócz opisu każdego uzdrowiska na wzmiankę zasługuje rozdział: „Sport i turystyka nad Popradem“ dr K. Harhat-Załoskiego.

45. Endrukajtis Jan, KRÓTKI ZARYS HISTORII MIASTA KORZEC oraz informacje dla turystów i wycieczek.

46. Bronisław Faliński, POWIAT KAMIONKA STRUMIŁOWA.

47. J. Frankowski i I. Kromin, WYCIECZKI WZDŁUŻ PODLASIA BIAŁOSTOCKIEGO I W OKOLICE M. BIAŁEGOSTOKU. Białystok, wydane przez Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Oddział Białystok, str. 7.

48. Dr Galon Rajmund, DOLINA DOLNEJ WISŁY. Przewodnik krajoznawczy, nakład Instytutu Bałtyckiego, Toruń, str. III, 57, 3 mapy. — Książeczka zawiera dokładny opis tras wycieczek, z szczególnym uwzględnieniem środowiska geograficznego. Ilustrowany jest starannie, forma zewnętrzna bez zarzutu.

49. Henryk Gąsiorowski, PRZEWODNIK PO BESKIDACH WSCHODNICH. Tom I. Część 1. Bieszczady, Lwów, Książnica-Atlas, str. 286, format kieszonkowy. — Obszerny, z rzadką starannością i skrupulatnością napisany przewodnik, obejmuje obszar od źródeł Sanu do dolin Mizunki i Świcy. Jest bogato ilustrowany mapami, podaje niezwykle szczegółowe informacje o zagospodarowaniu turystycznym gór.

50. Henryk Gąsiorowski, PRZEWODNIK PO BESKIDACH WSCHODNICH. Tom I. Część 2. Gorgany, Lwów, Książnica-Atlas, str. 240 i 4 mapki. — Z chwilą ukazania się tej drugiej części mamy całość obszernego i bardzo pożytecznego przewodnika po Beskidach Wschodnich. „Gorgany“ są opracowane analogicznym systemem jak część pierwsza i tom drugi, z mapkami schematycznymi i panoramami widokowymi. Cały przewodnik jest dobrze przemyślany i opracowany, strona techniczna jest bez zarzutu.

51. Dr Ludwik Grodzicki, POLESIE. Szkic turystyczny woj. poleskiego. Warszawa, odbitka z Kalendarza Ziemi Wschodnich, str. 36.

52. Emanuel Hay, ŻÓŁKIEW — PRZEWODNIK PO MIEŚCIE I JEGO DZIEJACH. Żółkiew, wydanie drugie, str. 56 i 1 plan, nakład autora. Przewodnik ten daje rzut oka na dzieje grodu Żółkiewskich i Sobieskich. Drugie wydanie jest znacznie rozszerzone, przejrane, z mapką orientacyjną i licznymi drzeworytami w tekście. Praca jest drobiazgową a drzeworyty świadczą o walorach architektonicznych tego starego grodu.

53. Antoni Heinrich, SZLAKI WODNE POLSKI. Wydanie drugie, wydawnictwo Głównej Księgarni Wojskowej, Warszawa, str. 456. — Autor wprowadza jako nowość w tym wydaniu przejrzyste, jasne skróty, przez co przewodnik dostępny jest i dla cudzoziemców, dobór szlaków i kilometrów uległy gruntownej rewizji i wreszcie dołączono do tego wydania mapkę pogładową Polski oraz „część ogólną“ z informacjami i instrukcjami. Książka ta jest niezbędna dla każdego kajakowca. W roku bieżącym ukazał się pierwszy dodatek, tzw. „uzupełnienia“ wynikające z zebranych w poprzednim sezonie materiałów.

54. Juliusz Kłós, WILNO. Przewodnik krajoznawczy, wydawnictwo Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego Oddział Wilno, str. 324 z planem miasta i wieloma ilustracjami. Jest to najdokładniejszy przewodnik po Wilnie.

55. Dr Franciszek Kmietowicz (sen.), Z PODKARPACIA ZACHODNIEGO. Kraków, nakład autora, str. 72. — Autor opisał w tej książce na mocy własnych przeżyć i wspomnień okolice Krynicy, jej pamiątki historyczne i okoliczny lud, podał szereg wiadomości krajoznawczych z Beskidów Zachodnich.

56. Dr W. Koskowski, MORSZYN-ZDRÓJ. Lwów, odbitka z „Nowin Społeczno-Lekarskich“, organ Zw. Lekarzy Państwa Polskiego, nr. 10, 1936, str. 22. — Praca powyższa podkreśla przede wszystkim wartości lecznicze uzdrowiska, daje naukowy i źródłowy opis Morszyna-Zdroju.

57. Józef Krukierok, PRZEWODNIK TURYSTYCZNY PO KROŚNIE I OKOLICY. Krosno, nakład autora, str. 89.

58. PRZEWODNIK NARCIARSKI PO KRZEMIEŃCU I OKOLICY. Praca zbiorowa. Krzemieniec, nakł. Zjednoczenia Organizacji Społecznych pow. krzemienieckiego, str. 63. — Przewodnik podaje dokładnie wszystkie szlaki narciarskie, szczegółowy opis okolicy oraz wskazówki dla narciarzy.

59. Tomasz Kunzek, PRZEWODNIK PO WOJEWÓDZTWIE TARNOPOLSKIM. Tarnopol, wyd. Podolskiego Towarzystwa Turystyczno-

Krajoznawczego przy współpracy Min. Kom. i Ligi Popierania Turystyki, str. 303, 82 ilustracje w tekście i 2 mapki. — Książka stanowi właściwie monografię krajoznawczo-turystyczną Podola polskiego. Na całość składa się część ogólna, opisowa i szczegółowa zestawiona systemem Baedekera, opracowanie jest bardzo sumienne i wyczerpujące, dlatego przewodnik ten zasługuje na najszersze rozpowszechnienie; musi być uważany za najlepszą pracę krajoznawczą, dotyczącą całego Podola.

60. St. Lenartowicz, PRZEWODNIK PO POLSCE. POLSKA PÓŁNOCNO-WSCHODNIA. Tom I, str. 276, map 16 i 4 plany miast. — Pod powyższą redakcją i tytułem rozpoczął Związek Polskich Towarzystw Turystycznych, Warszawa, akcję wydawniczą Przewodnika po Polsce w 4 tomach. Współpracownikami są: St. Lorenz, Adam Chętnik, Jan Frankowski, Jan Kloska i inni. Tom pierwszy omawia szczegółowo ziemie północno-wschodnie (Wileńszczyznę, Nowogródzczyznę, Grodzieńszczyznę, Kurpiowszczyznę, puszcze Białowieską i Świsłocką, Podlasie, Polesie). Szereg szkiców okolic, plany miast i mapa ogólna (wycinek mapy 1:1,000,000, wyd. hipsometryczne) ułatwiają turystyce orientację w terenie. Na szczególną uwagę zasługuje strona graficzna, dobór druku, papieru, brak ilustracji, dzięki którym przy minimalnej objętości i wadze, dano maksymalną treść opisową i informacyjną.

61. Kazimierz Lewkowicz, KRÓTKI PRZEWODNIK — WILNO I BLIŻSZE OKOLICE. Wilno, skł. gł. Księg. J. Tarasiewicza, str. 48.

62. Zygmunt Lubertowicz, BIELSKO-BIAŁA — KRESOWE MIASTO POLSKIE oraz Przewodnik turystyczny po Beskidzie Śląskim i Małym. Bielsko, nakład miasta Bielska. — W części pierwszej zamieścił autor rys historyczny i gospodarczy obu miast, w drugiej dał zestawienie wycieczek bliższych i dalszych z dokładnym opisem. Do przewodnika dołączono mapę szlaków turystycznych (z uwzględnieniem godzin marszu) i ciekawych obiektów, godnych zwiedzenia po drodze. Strona zewnętrzna książeczki dość skromna, jednak dzięki łatwemu układowi spełni niewątpliwie swoje zadanie, tzn. popularyzację Beskidów Śląskich i ułatwi mieszkańcom Bielska zwiedzanie dalszych części Beskidów.

63. Dr Majkowski Aleksander, PRZEWODNIK PO KASZUBSKIEJ SZWAJCARII. Kartuzy, wyd. Wydziału Powiatowego, Kartuzy. Część ogólna traktuje o całym obszarze, jego historii i ludności. Przy omawianiu poszczególnych miejscowości podaje autor od razu połączenia kolejowe i autobusowe. Przewodnik jest treściwy, skromnie wydany.

64. Aleksander Medyński, LWÓW — PRZEWODNIK DLA ZWIEDZAJĄCYCH MIASTO. Lwów, nakład autora, str. 249, 90 rycin i plan

miasta. — Poza szeregiem wiadomości powtarzających się w innych przewodnikach, specjalną uwagę zwraca opis rynku lwowskiego, podanie historii wszystkich jego kamienic oraz fotografie szeregu fasad doprowadzonych do dawnego stanu. Autor omawia szczegółowo nowoczesne urządzenia sportowe i zdrowotne w mieście, wspomina o projekcie panoramy plastycznej dawnego Lwowa.

65. Dr Wilhelm Nölting, POLEN. Berlin, Verlag Kurt Wolff, str. 168 i ponad 140 fotografii. — Książka powyższa jest wydana w języku niemieckim, posiada obszerny dział ilustracyjny, dostarczony autorowi przez Ministerstwo Komunikacji. Całość podzielona jest na kilka części: ludność i kraj, wzrost ludności, stosunki gospodarcze, kultura duchowa, zarys historii. Dzieło cechuje surowy dla Polski obiektywizm.

66. St. Odlanicki-Poczobut. WOJEWÓDZTWO NOWOGRÓDZKIE. Wilno.

67. Maria Okołów-Podhorska, INFORMATOR WODNY. Wyd. Marian Mazuś, str. 168. — Informator obejmuje 13 najpiękniejszych szlaków kajakowych środkowej Polski, Pomorza i Kresów Wschodnich. Nowością jest forma przewodnika, tzn. szkice (w podz. 1:100.000), zaopatrzone w krótką legendę i etapy kilometrowe, zamiast ogólnie znanego tabelarycznego indeksu miejscowości nadbrzeżnych, co jest właśnie inowacją w tego rodzaju wydawnictwach. Każdy szlak omówiono osobno. Informator jest formatu kieszonkowego.

68. Juliusz Opacki, PRZEWODNIK PO POWIECIE BORSZCZOWSKIM. Tarnopol, nakład Podolskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, Oddział Borszczów, str. 56, zdjęć 23. — Autor zaznajamia czytelnika ogólnie z pięknym zakątkiem naszego kraju, jego atrakcjami turystycznymi. W części szczegółowej omawia dokładnie poszczególne tereny powiatu, ich zabytki historyczne, stroje i zwyczaje ludowe oraz osobliwości przyrodnicze i geologiczne. Przewodnik jest bardzo przejrzysty i zawiera wyczerpujące informacje, ułatwiające turyście pobyt i zwiedzenie pow. borszczowskiego.

69. J. Oppenheim, PRZEWODNIK NARCIARSKI P. Z. N. Tom VI SZLAKI NARCIARSKIE TATR POLSKICH. Kraków, wyd. Polskiego Związku Narciarskiego. — Przewodnik Oppenheima składa się właściwie z dwóch odrębnych części; pierwsza jest poświęcona turystyce narciarskiej w Tatrach, druga właściwemu opisowi dróg narciarskich z podaniem najważniejszych przejść na stronę południową Tatr. Przewodnik ten, napisany przez jednego z najlepszych znawców terenów narciarskich w Tatrach, jest bardzo cennym dorobkiem w literaturze turystyki zimowej.

70. Dr M. Orłowicz, **ILUSTROWANY PRZEWODNIK PO WARSZAWIE I OKOLICY**. Wyd. III. Warszawa, nakład księgarni Biblioteki Polskiej, str. 171, 50 ilustracji i plan miasta.

71. F. A. Ossendowski, **HUCULSZCZYŻNA — GORGANY I CZARNOHORA**. Cuda Polski, str. 222. Poznań, nakład Wegnera. — Jest to dziesiąty z kolei tom o Polsce z cyklu „Cuda Polski”. Autor ujął temat w formę reportażu, napisanego zajmująco i popularnie. Doskonałe zdjęcia harmonizują z treścią książki.

72. Dr J. Papierkowski, **HISTORIA I ROZWÓJ IWONICZA ZDROJU**. Warszawa. Odbitka z „Nowin Społeczno-Lekarskich”, organ Zw. Lekarzy Państwa Polskiego, nr 10, str. 16. — Jest to szkic historyczny Iwonicza-Zdroju od czasów najdawniejszych do stanu dzisiejszego oraz szczegółowy opis współczesny zdrojowiska.

73. Dr Miecz. Piotrowicz, **ROZŁUCZ JAKO LETNISKO**. Turka, nakł. Powiatowego Koła Walki z Gruźlicą, str. 32. — Książeczka małego formatu, treściwa, zawiera wiele technicznych informacji.

74. **POBOJOWISKA LEGIONÓW — KOŚCIUCHNÓWKA — OP-TOWA**. Warszawa. Praca zbiorowa. Wyd. Komitetu Opieki nad Pobojo-wiskami Legionów Polskich i Towarzystwa Rozwoju Ziem Wschodnich, str. 44. Wydawnictwo to zawiera szkic historyczny tych pobojowisk i podaje szlaki turystyczne prowadzące do wymienionych miejsc.

75. **POLESIE I TURYSTA**. Pińsk, wyd. przez Koło Krajoznawcze Uczniów Gimnazjum Państwowego.

76. Przybytko-Antoni Grzymała, **KRÓTKI PRZEWODNIK TU-RYSTYCZNY PO POWIATACH LIDZKIM I SZCZUCZYŃSKIM**. Lida, nakład Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego Oddział Lida, str. 30 z mapką.

77. Tadeusz Romanowski, **KOWEL I POWIAT KOWELSKI**. Krótki zarys historyczno-geograficzny. Kowel, str. 113.

78. M. Rozanow, **POWIAT PRUŻANSKI**. Szkic historyczny. Prużana, str. VIII i 143.

79. St. Szymborski, **WISŁA**. Przewodnik dla turystów wodnych. Warszawa, wyd. Książnica-Atlas, Lwów, str. 20, mapek 43. — Przewodnik Szymborskiego oparty jest na najlepszych wzorach zagranicznych i jest u nas pierwszym tego rodzaju. Cały odcinek Wisły od Oświęcimia po ujście podzielono na części i przedstawiono na 43 mapkach w podz. 1:80.000. Mapy są trójbarwne i zawierają ważniejsze szczegóły żeglarskie i turystyczne. Do

każdej mapy dołączony jest zwięzły opis szlaku i najciekawszych zabytków. Uwagi ogólne są wyczerpujące, do przewodnika dodana jest mapa pogładowa Wisły w podz. 1:2,500.000. Wykonanie mapek jest bardzo staranne, a opracowanie pod względem rzeczowym aktualne.

80. Irena Turowska, WŚRÓD PAMIĄTEK KRAKOWA. Przewodnik po Krakowie. Katowice, odbitka z „Polski Zachodniej“, ilustr. dziennik śląski, rok XI, str. 275-ta.

81. Grzegorz Winogrodzki, POLESIE. Szkic krajoznawczo-historyczny. Lubieszów.

82. Wojnar, TURYSTA W ZAGŁĘBIU NAFTOWYM. Borysław, wyd. Polskiego Towarzystwa Tatrzńskiego Oddział Drohobycz, str. 128. Krajoznawstwo, turystyka górską letnia i zimowa. Przewodnik, który ukazał się pod redakcją inż. Józefa Wojnara, obejmuje zagłębie naftowe i okoliczne tereny górskie, zawiera bogaty dział informacji praktycznych oraz szereg zestawień wycieczek po tej części Karpat.

83. Czesław Wycech, „POWIAT CHOJNICKI“. Monografia krajoznawcza wydana przez Oddz. P. T. T. K. Chojnice, str. 296.

84. Tad. Zwoliński, PRZEWODNIK PO TATRACH I ZAKOPANEM. Zakopane. Nakł. Księgarni L. Zwolińskiego, str. 300 z mapką przeglądową Tatr w podz. 1:100.000, planem Zakopanego i ilustracjami ze zdjęć T. i S. Zwolińskich, wydanie V. — To najpopularniejszy współcześnie przewodnik po Tatrach, znacznie i udatnie rozszerzony, obejmujący po raz pierwszy całą połąć Tatr Zachodnich, Orawsko-liptowskich. Daje najnowsze i możliwie szczegółowe informacje o Zakopanem i jego okolicach. Jest przejrzysty, podaje ważniejsze wycieczki dolinne, górskie, szczytowe, jest zaopatrzone w alfabetyczny wykaz wszystkich nazw, wymienionych w opisach wycieczek.

DZIAŁ IV.

MAPY, WYKRESY GRAFICZNE ITP.

85. Dr Eugeniusz Romer, POLITYCZNY ATLAS KIESZONKOWY. Nakł. Książnicy-Atlas, Lwów—Warszawa. — Trwałą do pewnego stopnia i główną częścią nowego atlasu są barwne mapy polityczno-topograficzne (61 tablic i 3 tablice flag) zawarte w części pierwszej. W małym atlasie tym w kieszonkowym formacie zawarto więcej nazw niż w atlasie powszechnym E. Romera. Szczegółowy indeks nazw ułatwia ich odszukanie na mapie.

Druga część zawiera 26 tablic w postaci wykresów, diagramów itp.; zastępują one statystyczną część wydawnictw zagranicznych. Atlas odznacza się staranną szatą zewnętrzną, z powodzeniem zastępuje zwykłe, podręczne, duże atlasy przeglądowe.

86. Wojskowy Instytut Geograficzny Warszawa wydał w roku 1936 szereg nowych arkuszy map topograficznych w podz. 1:100.000 w pięciu kolorach. Na szczególną uwagę zasługują arkusze w opracowaniu turystycznym (6-kolorowe):

Krynica	pas 51	słup 32
Porohy	" 54	" 38
Rafajłowa	" 55	" 38
Szczawnica	" 51	" 31

Poza tym ukazały się następujące arkusze:

Buk	pas 39	słup 23
Chojnice	" 34	" 25
Jędrzejów	" 46	" 30
Kalisz	" 41	" 26
Kępno.	pas 43	słup 26
Lipusz i Bytowo	" 32	" 25
Lublin Płn.	" 43	" 35
Łowicz	" 40	" 30
Małkinia	" 38	" 34
Miechów	" 47	" 30
Nieśwież	" 36	" 43
Pułtusk	" 38	" 32
Skwierzyna.	" 38	" 21
Sokal	" 47	" 38
Tyszowce	" 46	" 37
Wieleń	" 37	" 22
Wojtkiewiczze	" 42	" 45
Wolsztyn	" 40	" 22
Wyszków	" 38	" 33
Zamość	" 46	" 36

Z map w podziałce 1:25.000 typu turystycznego, pięcio- i sześciokolorowe, wyszło dotychczas 30 arkuszy dla pięciu regionów turystycznych:

I region: Puszcza Kampinowska. R. 1933. Kampinos, Kazuń Polski, Leszno, Łomna, Wychodź, Zaborów — 5-kolorowe; p. 39 sł. 31 lit. DEFGHI (6 ark.).

II region: Góry Świętokrzyskie. R. 1934. Bieliny-Kapitulne, Łągów,

Nowa-Słupia, Waśniów, Wszachów. R. 1936. Bodzentyn, Cisów — 6-kolorowe; p. 45 sł. 42 lit. ADEFGHI (7 ark.).

III region: Okolice Krakowa. R. 1935. Ojców, Skała, Wieliczka. R. 1936. Bieńczyce, Bieżanów, Kraków, Prądnik Czerwony, Swoszowice — 5-kolorowe; p. 48 sł. 29 lit. C; p. 48 sł. 30 lit. ADEGH; p. 49 sł. 30 lit. AB (8 ark.).

IV region: Okolice Truskawca. R. 1935. Borysław, Truskawiec — 5-kolorowe; p. 51 sł. 37 lit. GH (2 ark.).

V region: Okolice Krynicy. R. 1935. Hańczowa, Krynica, Leluchów, Muszyna, Tylicz. R. 1936. Wysowa, Zborów — 5-kolorowe; p. 51 sł. 32 lit. ABCDEFG (7 ark.).

87. Stefan Koebe i Wroczyński, **TABLICE TOPOGRAFICZNE DO NAUCZANIA ZNAKÓW TOPOGRAFICZNYCH**. Warszawa, wyd. Wojskowy Instytut Naukowy.

88. Zwoliński T., **TATRY OD PÓŁNOCY**. Mapa plastyczna (format mały i duży) z objaśnieniami w języku polskim i językach obcych. Zakopane, wydawnictwo propagandowe Ligi Popierania Turystyki wydane przy poparciu Ministerstwa Komunikacji.

89. Tadeusz Zwoliński, **ZAKOPANE—KASPROWY**. Mapa plastyczna okolic Kasprowego oraz trasy kolejki linowej. Objaśnienia w języku polskim i językach obcych. Kraków, wydawnictwo propagandowe Ligi Popierania Turystyki wydane przy poparciu Ministerstwa Komunikacji.

90. **POLSKA**. Mapa, afisz propagandowy (przedstawiający obrazkowo atrakcje turystyczne). Kraków, wyd. „Mewa”, objaśnienia w języku niemieckim, francuskim i angielskim, graficzna strona mapy jak i treść pozostawiają wiele do życzenia, dlatego przedstawia niewielką wartość jako wydawnictwo propagandowe.

91. **TATRY**. Mała popularna mapka całych Tatr w podziale 1:100.000 (trzykolorowa). Zakopane, nakł. Księgarni Zwolińskich.

92. Tadeusz Zwoliński, **TATRY**. Podz. 1:50.000, wielobarwna. Lwów, Książnica-Atlas. — Nowa mapa turystyczna obejmuje całe Tatry po stronie polskiej i słowackiej. Po raz pierwszy uwzględniono w tej podziale całe Tatry Zachodnie, gdyż do tej pory mapy były jedynie w podz. 1:100.000 i 1:75.000. Mapa jest przejrzysta i sumiennie sprawdzona w terenie, posiada bogatą treść turystyczną, musi być uważana za najlepszą i najodpowiedniejszą mapę turystyczną Tatr.

93. **MAPA SAMOCHODOWA I STANU DRÓG W POLSCE** na rok 1936/37, z marszrutami automobilowymi. Stan dróg na podstawie danych

Powiatowych Związków Drogowych, podz. 1:1,000,000, opr. Zdz. Jaworski. Warszawa, wyd. Polski Touring Klub. — Na mapie uwzględniono stan dróg w całym kraju, oparty na oficjalnych sprawozdaniach. Różni się ona od map dotychczasowych przede wszystkim wprowadzeniem rzeźby terenu, oznaczeniem lotnisk, urzędów celnych granicznych i przedłużeniem naszych dróg poza granicę ze wskazaniem głównych kierunków. Odrębne, szczegółowe mapy są dla okolic Warszawy i Górnego Śląska. Mapa jest precyzyjna, kilometraż jest dokładnie sprawdzony. W pierwszej części tego wydawnictwa znajduje się przeszło 20 marszrut po najważniejszych szlakach turystycznych i komunikacyjnych Polski, uwzględniających dojazdy do uzdrowisk, stacji klimatycznych i terenów turystycznych z głównych miast. Mapa jest bardzo pożytecznym i celowym wydawnictwem Pol. Touring Klubu, dla wszystkich automobilistów, podaje w sposób b. przejrzysty obecny stan dróg.

94. Inż. Tadeusz Tillinger, MAPA POLSKICH DRÓG WODNYCH. Wydanie drugie, poprawione i uzupełnione na podstawie materiałów Biura Dróg Wodnych Ministerstwa Komunikacji, podz. 1:1,000,000. „Książnica-Atlas” Warszawa. Nakład Stowarzyszeń Gospodarki Wodnej. Mapa wyróżnia rzeki żeglowne, uregulowane, spławne i kanały. Jest bardzo pożyteczna, wydanie drugie jest poprawione i sprawdzone. Do głównej mapy załączona jest mapka rzek żeglownych Europy środkowej oraz wschodniej.

95. MAPA TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZA POMORZA Podz. 1:200,000, inż. T. Hornickiego — wydana przy pomocy subwencji M. K., Wyd. Turystyki. Jest to pierwsza w Polsce mapa turystyczna województwa, może służyć za wzór dla podobnych innych wydawnictw.

96. NARCIARSKA MAPA ŚNIEGOWA. Warszawa. Wydawnictwo Państwowego Instytutu Meteorologicznego, Ligi Popierania Turystyki i Towarzystwa Krzewienia Narciarstwa. Mapa ukazuje się raz w tygodniu przez miesiące zimowe od grudnia do kwietnia, łącznie z mapką klimatologiczną Polski oraz komunikatem śniegowym.

97. TURYSTYCZNY PLAN ŚRÓDMIEŚCIA WARSZAWY — trójbarwny. Wydawnictwo propagandowe P. K. O. Warszawa.

98. Dworzak, TURYSTYCZNY PLAN M. ST. WARSZAWY. Warszawa, wyd. Zw. Propagandy Turystyki. Plan jednokolorowy jest mało szczegółowy.

99. PLAN WILNA. Podz. 1:12,500. Wyd. Biblioteka Polska.

100. PLAN MIASTA GRODNA. Podz. 1:10,000. Nakł. Księgarni „Ognisko”.

DZIAŁ V.

SPRAWOZDANIA, STATUTY, REGULAMINY I INSTRUKCJE

101. SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI GDYŃSKIEGO ZWIĄZKU PROPAGANDY TURYSTYCZNEJ. 1934/35, str. 8, nakł. G. Z. P. T. Omawia frekwencję turystów, starania około urządzenia kąpieliska, jego braki oraz plany inwestycyjne na najbliższą przyszłość.

102. SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI PAŃSTWOWEJ RADY OCHRONY PRZYRODY za rok 1935. Kraków pod red. Prof. dr Wład. Szafera. Nakł. P. R. O. P.

103. DZIESIĘCIOLECIE ISTNIENIA I DZIAŁALNOŚCI PODOLSKIEGO TOWARZYSTWA TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZEGO. 1925—1935. Tarnopol, opr. Tomasz Kunzek. Nakł. P. T. T. K.

104. SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI POLSKIEGO TOWARZYSTWA TATRZAŃSKIEGO w Krakowie — t. IV. 1935—31. III. 1936. Kraków, nakł. P. T. T., str. 88.

105. SPRAWOZDANIE POLSKIEGO ZWIĄZKU TURYSTYCZNEGO. Kraków. Czerwiec 1935—wrzesień 1936. Kraków, nakł. P. Z. T., str. 96.

106. SPRAWOZDANIE TOWARZYSTWA KRZEWIENIA NARCIARSTWA z działalności Rady i Zarządu w r. 1935/36. Nakł. T. K. N., str. 28.

107. SPRAWOZDANIE TATRZAŃSKIEGO TOWARZYSTWA NARCIARSKIEGO z działalności Zarządu 1934—1935.

108. STATUT POLSKIEGO TOWARZYSTWA TATRZAŃSKIEGO oraz statut wzorowy Oddziału P. T. T. Kraków, str. 20 i 16.

109. STATUT POLSKIEGO ZWIĄZKU NARCIARSKIEGO, uchwalony przez XVI Walny Zjazd Delegatów P. Z. N. Kraków. 30. VI. 1935. Nakł. P. Z. N., str. 39.

110. STATUT TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ ZIEMI ŻYWIECKIEJ. Żywiec, str. 12.

111. REGULAMIN GÓRSKIEJ ODZNAKI TURYSTYCZNEJ PTT. wraz ze spisem punktowanych wycieczek oraz spisem przewodników do

G. O. T. Wydanie II poprawione i uzupełnione. Kraków, nakł. P. T. T., str. 98.

112. INSTRUKCJA DLA SAMORZĄDOWYCH KOMISJI LETNISKOWO-TURYSTYCZNYCH. Warszawa, nakł. Związku Powiatów Rze-
czypospolitej Polskiej, wraz ze wzorem katastru miejscowości letniskowych. Ze względu na wzmożenie ruchu letniskowo turystycznego w Polsce, Związek Powiatów R. P. opracował wyżej wymienioną Instrukcję, która łącznie z regulaminami komisji letniskowo turystycznych jest pierwszą próbą podręcznika dla powiatów, gmin i gromad niezbędnego, ułatwiającego i normującego pracę w dziedzinie ruchu letniskowo turystycznego.

113. REGULAMINY POWIATOWEJ KOMISJI LETNISKOWO-TURYSTYCZNEJ i GMINNEJ KOMISJI LETNISKOWO-TURYSTYCZNEJ. Warszawa. Wydawnictwo Związku Powiatów R. P., str. 16.

114. PROWADZENIE I ZNAKOWANIE SZLAKÓW TURYSTYCZNYCH W KARPATACH. Broszura Ministerstwa Komunikacji, Warszawa, opr. przez W. Mileskiego zawiera wytyczne i instrukcje dla przeprowadzających szlaki znakowane w górach, przyjęte na zjeździe w sprawie gospodarki turystycznej w Karpatach (Wiśła 11. V. 1935), str. 10. Patrz. poz. 39. Odbitka z „Turystyki w Karpatach Polskich“.

115. SPÓŁDZIELNIA ŻEGLARSKA „ALBATROS“. Projekt organizacji statutu i regulaminu, Warszawa, nakł. L. M. K., str. 32, opracował dr Cz. Czarnowski.

DZIAŁ VI.

BROSZURY I PROSPEKTY PROPAGANDOWE, AFISZE I ULOTKI, PROGRAMY IMPREZ I UROCZYSTOŚCI

Wydział Turystyki Ministerstwa Komunikacji, Warszawa, przy współudziale Ligi Popierania Turystyki oraz szeregu instytucji i towarzystw turystycznych, wydał serię broszurek turystyczno-krajoznawczych. Broszury te, napisane przez znawców poszczególnych terenów, zawierają najistotniejsze informacje, są bogato i instruktywnie ilustrowane. Wydawnictwo propagandowe przyczynia się bezsprzecznie bardzo do popularyzacji najważniejszych naszych ośrodków turystycznych. Część z nich ukazała się w trzech obcych językach: niemieckim, francuskim i angielskim, broszury więc spełniają również pożyteczną rolę propagandową za granicą.

116. Dr Jerzy Dobrzycki, KRAKÓW (jęz. niem., franc., ang.),
M. K. łącznie z P. Z. T.
117. Jerzy Chyczewski, PUŁTUSK.
118. Dr Ludwik Grodzicki, POLESIE.
119. Tadeusz Gumiński, ŁOWICZ (jęz. ang.).
120. Michał Jachnis, PŁOCK.
121. Dyr. J. Karpiński, BIAŁOWIEŻA (jęz. niem., franc., ang.).
122. Inż. Włodz. Kawecki, ŻYWIECCZYŻNA.
123. Prof. Jan Kilarski, KALISZ i GOŁUCHÓW. Wyd. L. P. T.
124. Prof. Jan Kilarski, POZNAŃ.
125. Prof. Jan Kilarski, KÓRNIK i ROGALIN. Wyd. L. P. T.
126. Dr Zygmunt Klemensiewicz, DOLINA OPORU.
127. Prof. Józef Kołodziejczyk, OKOLICE WARSZAWY.
128. Dr J. Kostrzewski, BISKUPIN.
129. Tomasz Kunzek, PODOLE.
130. Kierownictwo Żupy Solnej, WIELICZKA (jęz. niem., franc., ang.).
131. Prof. Adam Lenkiewicz, GORGANY.
132. Dr Stan. Leszczycki, OKOLICE KRAKOWA. M. K. łącznie
z P. Z. T.
133. Dr Stan. Lorenz, WILNO (jęz. niem., franc.).
134. T. Łazarski, CZĘSTOCHOWA.
135. Ks. dr Wład. Łęga, GRUDZIĄDZ.
136. Rudolf Macura, ZIEMIA KURPIÓW.
137. Maciej Masłowski, KAZIMIERZ—PUŁAWY.
138. Edmund Massalski, KIELCE—CHĘCINY.
139. Dr Miecz. Orłowicz, AUGUSTÓW—SUWAŁKI.
140. Dr Miecz. Orłowicz, TORUŃ.
141. Dr Miecz. Orłowicz, ZIEMIA SANOCKA.
142. Aleksander Patkowski, GÓRY ŚWIĘTOKRZYSKIE.
143. Aleksander Patkowski, SANDOMIERZ.
144. Bolesław Polkowski, GDYNIA (jęz. niem.).
145. Dr Tad. Przyppkowski, WARSZAWA (jęz. niem., franc., ang.).
146. Dr A. Zieliński, POWIAT LESKI. M. K. łącznie z L. P. T.
147. Dr A. Zieliński, HUCULSZCZYŻNA.
148. R. Wacek, LWÓW (jęz. niem., franc., ang.). M. K. łącznie z L. P. T.
149. Prof. F. Rapf, PIENINY (jęz. franc., niem., ang.).
150. Jan Reychman, PODHALE.
151. J. A. Szczepański, TATRY (jęz. niem.).
152. Dr Stef. Wojciechowski, LUBLIN.

Z innych broszur Ministerstwa Komunikacji, Wydział Turystyki — uka-
zały się:

153. POLAND — w języku angielskim.
154. POLEN — w języku duńskim.
155. TERENY NARCIARSKIE W POLSCE — w jęz. pol., niem., franc., ang., węgierskim i holenderskim.

156. KOMUNIKACJA AUTOBUSOWA — P. K. P.

157. Z PIELGRZYMKĄ DO POLSKI — wydane wspólnie z P. B. P. „Orbis”, Warszawa (w jęz. pol., niem., franc. i ang.). — Broszura ta, napisana przez ks. Kaczyńskiego, zapoznaje z głównymi ośrodkami kultu religijnego w Polsce, jako centrami, ku którym dążą pielgrzymki religijne. Jest estetycznie wydana i dobrze ilustrowana.

158. Ministerstwo Komunikacji, Wydział Turystyki, wydał w roku 1936 cały szereg afiszy propagandowych jedno- lub wielobarwnych, wykonanych przeważnie metodą rotograwiurową. Z napisami w kilkunastu językach między innymi ukazały się: „ZIMA W POLSCE”, „POLESIE” i „PIENINY”.

Napisy w języku polskim, niemieckim, francuskim i angielskim mają afisze: „BIAŁOWIEŻA”, „CZARNOHORA”, „HUCULSZCZYŻNA”, „KRYNICA”, „PIENINY”, „WIELICZKA”.

W języku polskim: „BABIA GÓRA”, (i niem.): „CZOMBRÓW — ZIEMIA NOWOGRÓDZKA”, „GORGANY”, „KASPROWY”, „KAZIMIERZ NAD WISŁĄ”, „KRAKÓW”, „LUBLIN”, „ŁOWICZ”, „POJEZIERZE AUGUSTOWSKIE”, „PŁOCK”, „PUSZCZA ŚWIĘTOKRZYSKA”, „SANDOMIERZ”, „TATRY” i „WILNO”.

159. Z innych wydawnictw propagandowych Min. Komunikacji wymienić można następujące:

KASPROWY — w 11 językach.

KRAKÓW — folder w jęz. franc., niem., ang.

WILNO — folder w jęz. franc., niem., ang.

PROSPEKT RAIDU NARCIARSKIEGO wspólnie z T. K. N.

160. Liga Popierania Turystyki rozpoczęła drugą serię broszur — projektów rotograwiurowych, bogato i udatnie ilustrowanych, posiadających wyczerpujący dział informacji technicznych:

Dr J. Karpiński, BIAŁOWIEŻA. Park Narodowy.

J. A. Szczepański, TATRY.

WIELICZKA. Słynne żupy solne. Wyd. przez L. P. T. przy współpracy Pol. Zw. Turyst.

161. Liga Popierania Turystyki wydała zestawienie projektowanych pociągów popularnych do: GDYNI, KRAKOWA i WILNA.

162. Polskie Biuro Podróży „Orbis”, 250 WYCIECZEK PO POLSCE.

Pobyty kuracyjne i wypoczynkowe. Warszawa, str. 68. — Książeczka ta zawiera spis indywidualnych i zbiorowych wycieczek krajoznawczych, ułożonych przez P. B. P. „Orbis“ na sezon letni 1936, podzielonych na grupy: a) wycieczki weekendowe 2- i 3-dniowe, b) wycieczki dłuższe 1—2-tygodniowe w najpiękniejsze okolice Polski, ze szczególnym uwzględnieniem województw wschodnich. Jest ona bardzo pożytecznym wydawnictwem, gdyż orientuje szerokie rzesze turystów o wycieczkach i podróżach zorganizowanych i przygotowanych przez P. B. P. „Orbis“, a tym samym dostępnych dla wszystkich.

163. P. B. P. „Orbis“ wydało również szereg wydawnictw i prospektów propagandowych, które zasługują na wymienienie:

LA POLOGNE VOUS INVITE — wyd. Oddziału w Paryżu (prospekt).

KRAKÓW — wyd. Oddziału Kraków (prospekt o charakterze informac.).

ORBIS — (afisz).

POZNAJ SWÓJ KRAJ — (afisz) — wielokolorowy.

ZIMA W GÓRACH — (afisz).

ZIMA W GÓRACH — program krajowych imprez zimowych „Orbisu“.

KALENDARZYK imprez zimowych w Polsce (folder w jęz. niem., ang. i franc.).

164. Polski Związek Turystyczny — DROGA TURYSTY PO KRAKOWIE. Prospekt a raczej przewodnik, który ukazał się pod redakcją Stan. Faechera, jest wzorowany na podobnych wydawnictwach francuskich. Posiada nowy oryginalny plan orientacyjny śródmieścia miasta z trasą dla zwiedzających Kraków. Odznacza się umiejętnym doбором treści i układu. Jest pięknie ilustrowany i musi być uznany za jedno z najlepszych tego rodzaju wydawnictw w Polsce.

165. OFICJALNY PROGRAM DNI KRAKOWA Z INFORMATOREM. 10. VI.—24. VI. 1936 r., wydany przez Polski Związek Turystyczny, Kraków.

166. Związek Powiatów Rzeczypospolitej Polskiej rozpoczął akcję wydawania broszur propagandowych, poświęconych poszczególnym powiatom letniskowym. Dotychczas ukazały się ładne i udatnie opracowane broszury:

St. Iłowiecki, POWIAT LIMANOWSKI (wyd. przez Pow. Kom. Let.-Tur.).

POWIAT WADOWICKI (wyd. przez Pow. Kom. Let.-Tur.).

Ciechanowski i Skoda, SKALNE PODHAŁE, pow. Nowotarski (wyd. przez Pow. Kom. Let.-Tur.).

HUCULSZCZYŻNA, pow. Nadwórna, Kosów, Kołomyja (wyd. przez Pow. Kom. Let.-Tur.).

167. WISŁA NA ŚLĄSKU CIESZYŃSKIM — wydanie Urzędu gminnego we Wiśle. — Na treść tej broszury składa się część literacka i informacyjna. Piękny opis Beskidów Śląskich dał w niej G. Morcinek. Część informacyjna jest wszechstronna, szczegółowa, może uchodzić za wzór dla podobnych wydawnictw.

168. W porozumieniu ze Związkiem Uzdrawisk Polskich kilka letnisk i uzdrawisk wydało w ciągu roku 1936 szereg nowych prospektów: JASTRZĘBIE-ZDRÓJ, JAWORZE, JURATA (w trzech językach), KRYNICA, NAŁĘCZÓW, RABKA (dwa: letni i zimowy), SOLEC-ZDRÓJ, SZCZAWNICA, SZCZYRK i ZALESZCZYKI. Ponadto zbiór informacji w postaci ulotek-prospektów wydały uzdrawiska: CIECHOCINEK-CIEPLICA, INOWROCLAW, KOWANIEC — NOWY TARG, KRYNICA, NIEMIRÓW-ZDRÓJ i RYMANÓW-ZDRÓJ.

169. Towarzystwo Krzewienia Narciarstwa wspólnie z Min. Komunikacji wydało broszurę: „ZIMA W POLSCE“ w językach: polskim, niemieckim, francuskim, angielskim, węgierskim i holenderskim.

170. PANORAMA PLASTYCZNA DAWNEGO LWOWA — opracowanie zbiorowe, wydane przez Polskie Towarzystwo Krajoznawcze Oddział we Lwowie. Wydana broszura propaguje projekt stworzenia nowej plastycznej panoramy Lwowa (z 19 fotografiami).

171. HUCULSKIM SZLAKIEM DRUGIEJ BRYGADY LEGIONÓW POLSKICH. Broszura wydana przez Towarzystwo Przyjaciół Huculszczyzny, Stanisławów, str. 36, omawia regulamin marszu, trasę i nagrody i daje krótkie sprawozdanie z marszu w 1935 r.

DZIAŁ VII.

RÓŻNE

172. St. Pietkiewicz, WYCIECZKA DO POŁUDNIOWEJ CZĘŚCI GÓR ŚWIĘTOKRZYSKICH. Kraków. „Orbis“.

173. Jan Wcisło, TRZYDZIEŚCI TYSIĘCY KILOMETRÓW PIE SZO, ROWEREM I NARTAMI W PRZECIĄGU 37 MIESIĘCY PO OBSZARZE NASZEGO KRAJU. Rzeszów.

174. WYKAZ MIEJSCOWOŚCI LETNISKOWYCH I TURYSTYCZNYCH POLSKI, ujęty województwami z podaniem frekwencji letników

względnie turystów, oraz wyposażenia technicznego tychże miejscowości. Wykaz podaje po raz pierwszy wszystkie miejscowości wypoczynkowe i turystyczne w całej Polsce, wydany został przez Związek Powiatów R. P., Referat letniskowo-turystyczny w Krakowie.

175. P. B. P. „Orbis“ wydawał podobnie jak w latach ubiegłych „WIADOMOŚCI PRASOWE ORBISU“ pod redakcją J. Krawczyńskiej. W ciągu roku wydano 12 komunikatów podających programy ważniejszych imprez turystycznych, informacje i wskazówki dla podróżnych i turystów, oraz nowości wydawnicze. Ponadto w krótki lecz rzeczowy sposób omawiano w „Wiadomościach“ najważniejsze zagadnienia ogólne, dotyczące turystyki w Polsce.

176. PRZEGLĄD SAMORZĄDOWY — miesięcznik poświęcony zagadnieniom administracyjnym, gospodarczym i społecznym, Kraków — nakład Instytutu Administracyjno-Gospodarczego, red. Ludwik Osiecki — rok III.

NR 6: Mgr St. Smolec, Letniska przed sezonem.

NR 10. Dr St. Leszczycki, Zagadnienia turystyczne i letniskowe. St. Iłowiecki, Małe Letniska na przykładzie pow. limanowskiego (przedruk z „Samorządu“ r. 1936. ur. 35).

Mgr J. Przetocki, Muszyna.

177. ZNICZ PODOLA — Ilustrowany Organ Oficjalny Podolskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego — Czortków, miesięcznik ilustrowany rok I. zesz. 10, str. 144, wydaw. Podolskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego Oddział Czortków, pod redakcją Władysława Cichońskiego i Józefa Opackiego.

Nowe to czasopismo zamieszcza na swoich łamach artykuły wstępne i okolicznościowe, poezje, artykuły programowe, opisy geograficzno-krajoznawcze, oddzielne miejsce poświęca zabytkom i muzealnictwu, folklorowi, etnografii, historii oraz turystyce. Na końcu każdego zeszytu podana jest krótka bibliografia.

SKOROWIDZ NAZWISK

Anyszek J. 14	Grzywiński Jan 18 19	Kromin J. 22
Bernadzikiewicz Stefan 7
9	Gumiński Tadeusz 32	Krukierek Józef 23
Biernakiewicz Tadeusz 9
10	Haliczer Józef 18	Krygowski Władysław 8
Błoński Józef 17 20	Harhat-Zaluski Kazimierz
7 21	Krzyżewski Tadeusz 19
Branny Franciszek 15	Hay Emanuel 22	Kulczyńska Wanda 12
Buczkowski Kazimierz 13	Heinrich Antoni 8 9 22	Kunzek Tomasz 18 23 30 32
Chamiec Zofia 16	Hołub Pacewiczowa Zofia
10	Kutrzebiana Kazimiera 8
Chętnik Adam 23	Hornicki Teofil 30	Kurzrok Maksymilian 15
Chyczewski Jerzy 32	Horoszkiewicz Roman 18	Lenartowicz Stanisław 23
Cichocki Władysław 36	Hryniewiecki Bronisław 12	Lenkiewicz Adam 32
Ciechanowski Stanisław 35	Iłowicki Stanisław 15 35
36	Leszczycki Stanisław 14 19
20 21 32 36
Ciątak Zdzisław 12	Jachnis Michał 32	Lewandowski Janusz 16
Czajkowski Igora 21	Jarosz Roman 14 15	Lewkowicz Kazimierz 24
Czarnowski Czesław 32	Jaworski Zdzisław 29	Lorenz Stanisław 23 32
Dąbrowski Zdzisław 11	Jaxa-Małowicki Bogdan
20	Lubertowicz Zygmunt 24
Długoszewski Włodzimierz
8	Junosza Wiktor 8	Lublinerówna Karolina 12
Dobrzycki Jerzy 21 32	ks. Kaczyński 33	Łazarski T. 32
Dworzak 30	Karpieński Jan 32 34	Łęga Stanisław 32
Endrukajtis Jan 21	Kawecki Włodzimierz 32	Łęski Fryderyk 8
Faecher Stanisław 7 8 9 10
17 34	Kilariski Jan 32	Łukaczyński Julian 19
Faliński Bronisław 22	Klemensiewicz Zygmunt 32	Łyszyk Z. 18
Firsoff Włodzimierz 7 8 9
10	Klimaszewski Mieczysław
11	Machnik Józef 16
Flizak Sebastian 10	Kloska Jan 23	Macura Rudolf 8 32
Frankowski Jan 22 23	Klos Juliusz 23	Majkowski Aleksander 24
Fucik Wiktor 12	Kmietowicz Franciszek 23	Malicki Adam 13
Fularski Mieczysław 20	Kobendza Roman 11	Masłowski Maciej 33
Gadomski Adam 9	Koebe Stefan 28	Massalski Edmund 12 33
Galicz Jan 11	Kołodziejczyk Józef 32	Medyński Aleksander 24
Galon Rajmund 22	Konwiński J. 9	Mester Adolf 14
Gąsiorowski Henryk 22	Korczyński Ludomił 14	Miazgowski Bronisław 8
Gliwicki Jerzy 13	Koskowski Włodzimierz 23	Michalikowski Józef 16
Godłowski Zbigniew 14	Kostrzewski Józef 13 32	Milata Władysław 10
Goetel Walery 8 9 10	Kraus M. 7	Mileska Irena 8
Grodzicki Ludwik 18 22
32	Krawczyńska Jadwiga 15
36	Mileski Witold 8 9 20 31
		Morcinek Gustaw 11 35
		Niedenthal Władysław 20
		Niweński M. 12
		Noelting Wilhelm 24
		Obuchowski J. 13

Odlanicki-Poczobut St. 24
 Okołów-Podhorska Maria 8
 9 25
 Okoński E. 19
 Opacki Józef 36
 Opacki Juliusz 25
 Oppenheim Józef 25
 Orłowicz Mieczysław 7 8
 9 16 17 18 20 21 25 33
 Orłowski Zenon 21
 Osiecki Ludwik 36
 Ossendowski Ferdynand
 25
 Ostrowski Wiktor 8 9 10
 Papierkowski J. 25
 Patkowski Aleksander 12
 33
 Petecki Kazimierz 9 10
 Pietkiewicz Stanisław 36
 Piotrowicz Mieczysław 25
 Piotrowski L. 14
 Polkowski Bolesław 33
 Popiewska-Urbańska 13
 Praczyński Aleksander 15
 Preiss Walenty 8
 Przetocki Józef 36
 Przybytko-Grzymała Anto-
 ni 26
 Przytkowski Tadeusz 33
 Rabe Willi 7 8
 Rapf Feliks 33
 Reinfuss Roman 7 10
 Reychman Jan 33
 Romanowski Tadeusz 26
 Romer Eugeniusz 27
 Rozanow M. 26
 Rychłowski Bolesław 16
 Sabatowski Antoni 21
 Seweryn Tadeusz 12
 Sikorski Henryk 17
 Skoda A. 35
 Smolec Stefan 15 36
 Sosnowski Józef 7
 Sosnowski Kazimierz 8 12
 Sroczyński Stanisław 14
 Staško Józef 13 14
 Stupnicki J. 14
 Szafer Władysław 11 17 30
 Szatkowski Henryk 9 20
 Szczepański Jan Adolf 7 8
 9 10 33 34
 Sztrancman Wilhelm 12
 Szyborski Stanisław 26
 Szymański Michał 13
 Tillinger Tadeusz 29
 Trybowski Czesław 14
 Turowska Irena 26
 Tyska Zofia 13
 Udziela Seweryn 12
 Urbański Jarosław 13
 Wacek Rudolf 33
 Waldenberg Jerzy 8
 Walczak Wojciech 14
 Wasung Władysław 18
 Wcisło Jan 36
 Węgrzynowicz Leopold 13
 Winogrodzki Grzegorz 26
 Wiśtock Adam 9
 Wiśniowski Z. 8
 Wodziczko Adam 11
 Wojnar Józef 26
 Wojciechowski Stefan 33
 Wojcikowski Paweł 18
 Woyciechowski K. 15
 Wójcik Adam 9
 Wroczyński 28
 Wycech Czesław 27
 Zadrożny Stanisław 16
 Zajączkowski Maciej 10
 Zawoda T. 11
 Zglinnicka Aleksandra 14
 Zieliński Adam 7 9 33
 Zinkiewicz Włodzimierz 14
 Ziętkiewicz Władysław 20
 Zwoliński Stefan 27
 Zwoliński Tadeusz 27 28 29
 Żmigrodzki Józef 19

SKOROWIDZ MIEJSCOWOŚCI

(skrót y przy liczbach oznaczają: a — afisz, m — mapa, pl — plan, p — prospekt).

<p>Alpy 9
Andy 9
Augustowskie Pojezierze 33a
Augustów 9 33
Austria 7
Babia Góra 33a
Beskid Mały 24
Beskid Niski 7 9
Beskidy Śląskie 11 24 35
Beskidy Wschodnie 22
Beskidy Zachodnie 23
Białowieska puszcza 24 32 33a 34
Białystok-okolice 22
Bieliny 28m
Bielsko-Biała 24
Bieńczyce 28m
Bieszczady 22
Bieżanów 28m
Biskupin 13 32
Bodzentyn 28m
Borszczów powiat 25
Borysław 28m
Buk 27m
Bukowiec 14
Bydgoszcz 20 21
Bydgoszcz-powiat 20
Bytowo 28m
Ciechocinek 21 35p
Ciężkowice 14
Cisów 28m
Chęciny 33
Chojnice 27m
Chojnice-powiat 27
Czarna Połonina 10
Czarnohora 14 25 33a
Czeremosz 9</p> | <p>Czernica 13
Częstochowa 32
Czombrów 33a
Dunajec 12
Europa środkowa 30m
Europa wschodnia 30m
Francja 19
Gdynia 33 34p
Gniezno 16
Gołuchów 32
Gorce 10
Gorgany 8 22 25 32 33a
Grodno 30pl
Grodzienszczyzna 23
Grudziądz 32
Haczów 14
Hańcзова 28m
Huculszczyzna 7 9 13 15 25 33 33a 35
Inowrocław 14 35p
Istebna 11
Iwonicz-Zdrój 25
Jaremcze 20
Jasielskie 13
Jastrzębie-Zdrój 35p
Jaworze 35p
Jędrzejów 27m
Jordanów 8
Jurata 35p
Kalisz 27m 32
Kamionka Strumiłowa-powiat 22
Kampinos 28m
Kampinoska puszcza 28m
Kanał Ogińskiego 9
Kapitulne 28m
Karpaty 8 10 16 17 19 20 21 26</p> | <p>Karpaty Wschodnie 20 21
Kasprowy Wierch 7 29m 33a 34p
Kaukaz 10
Kazimierz/Wisła 33 33a
Kazuń Polski 28m
Kępno 28m
Kielce 33
Korzec 21
Kościuchnowka 26
Kotra 8
Kowaniec 35p
Kowel 26
Kowel-powiat 26
Kórnik 32
Kraków 8 9 10 15 21 26 28m 32 33a 34p 34a 34 35p
Kraków-okolice 28m 32
Krosno 23
Krosno-okolice 23
Krynica 21 27m 28m 33a 35p
Krynica-okolice 23 28m
Krzemieniec 23
Krzemieniec-okolice 23
Kurpie 8 32
Kurpiowszczyzna 23
Lednica 16
Leluchów 28m
Lesko-powiat 33
Leszno 28m
Lida-powiat 26
Limanowa-powiat 15 35 36
Lipusz 28m
Lwów 19 24 33 35
Lwów-okolice 14
Lublin 28m 33 33a
Łągow 28m
Łemkowszczyzna 10</p> |
|---|--|--|

- Łętownia 8
 Łomna 11 28m
 Łomnica 21
 Łowicz 13 28m 32 33a
 Małkinia 28m
 Małopolska Wschodnia 15
 19
 Miechów 28m
 Mizunka-okolice 22
 Morszyn-Zdrój 23
 Muszyna 21 28 36
 Nałęczów 35p
 Narocz 8
 Niemirów-Zdrój 35p
 Nieśwież 28m
 Nowa Słupia 28m
 Nowogródczynna 19 23 24
 33a
 Ojców 28m
 Opór-dolina 32
 Optowa 26
 Ostrów Lednicki 8
 Pieniny 33 33a
 Pińsk 13
 Pińsk-powiat 18
 Pireneje 10
 Piwniczna 21
 Płock 32 33a
 Podhale 10 14 20 33 35
 Podkarpacie 10
 Podlasie 24
 Podlasie Białostockie 22
 Podole 18 23 32 36
 Podkarpacie Zachodnie 23
 Pogórze Rożnowskie 8
 Pojezierze Święciańskie 8
 Polesie 9 18 22 24 26 32
 33a
 Polska 14 16 18 19 21 22
 22m 23 24 27 29m 30m
 33 33a 34 34p 35 36
 Polska Środkowa 25
 Polska Północno-wschodnia
 23 24m
 Pomorze 9 25 30m
 Pop Iwan 13
 Poprad 21
 Poprad-dolina 21
 Porohy 27m
- Poznań 13 32
 Prądnik Czerwony 28m
 Prużana-powiat 26
 Puławy 14 33
 Pułtusk 28m 32
 Rabka 35p
 Rafajłowa 27m
 Rajgród 12
 Rogalin 32
 Rozewie 11
 Rozłucz 25
 Rymanów-Zdrój 35p
 Rytro 21
 San 22
 Sandomierz 8 33 33a
 Sandomierska-ziemia 12
 Sanocka-ziemia 33
 Sanok 9
 Seret 8
 Skała 28m
 Skwierzyna 28m
 Sokal 28m
 Solec 14 35p
 Spała 16
 Spitzberg 9
 Suszyck 18
 Suwałki 33
 Swoszowice 28m
 Szczara 9
 Szczawnica 27m 35p
 Szczuczyn-powiat 26
 Szczyrk 35p
 Szczyrzyc 11
 Szewna 12
 Szubin-powiat 20
 Szwajcaria Kaszubska 24
 Śląsk Górny 29m
 Świca 22
 Świdowiec 10
 Świętokrzyskie Góry 8 12
 28m 33 36
 Świętokrzyska Puszcza 33a
 Świsłocka Puszcza 24
 Tarnopolskie Województwo
 18 23
 Tatry 8 9 11 25 27 28m
 29m 33 33a 34
 Tatry Orawsko-Liptowskie
 27
- Tatry Zachodnie 27
 Tatrzański Park Narodowy 9
 10
 Toruń 8 33
 Troki 8
 Truskawiec 14 15 28m
 Truskawiec-okolice 28m
 Tylicz 28m
 Tyszowce 28m
 Wadowice-powiat 35
 Warszawa 25 30pl 33
 Warszawa-okolice 16 25 29m
 32
 Waśniów 28m
 Wieleń 28m
 Wieliczka 28m 32 33a 34
 Wielkopolska 13
 Wigry 16
 Wileńszczyzna 23
 Wilno 8 23 24 30pl 33a
 34p
 Wilno-okolice 24 32
 Wisła 26
 Wisła-miejscowość 36
 Wisła Dolna-dolina 22
 Wisłok 9
 Wkra 8
 Województwa Południowe
 28m
 Wojtkiewiczze 28m
 Wolsztyn 28m
 Wołyń 13
 Wszachów 28m
 Wychodź 28m
 Wyłazy 18
 Wyrzysk-powiat 20
 Wyszków 28m
 Wyżyna Małopolska 12
 Zaborów 28m
 Zagłębie naftowe 26
 Zakopane 27 29m
 Zaleszczyki 35p
 Zamość 28m
 Ziemie Wschodnie 16 18 25
 Złota Bystrzyca 9
 Żegiestów 21
 Żółkiew 22
 Żywiec 12
 Żywiecczyzna 12 31 32